

75. заседание

Четвъртъкъ, 8 май 1924 година

(Открито отъ председателя д-ръ Т. Кулевъ, въ 16 ч. 20 м.)

Председателът: (Звъни) Моля г. секретаря да пропърши по списъка присъствуващите г. г. народни представители.

Секретарь д-ръ Ц. Дяковъ (д. сг): (Прочита списъка. Отъ заседанието съществували следните народни представители: Алиевъ Афузъ Садъкъ, Ангеловъ Иванъ, Атанасовъ Никола, Баевъ Христо, Баралиевъ Христо, Бояджиевъ Стефанъ, Буровъ Атанасъ, Василевъ Григоръ, Геровъ д-ръ Борисъ, Гоговъ Дълчо Тодоровъ, Голевъ Димитъръ Георгиевъ, Господиновъ Христо Ц., Гочевъ Стефанъ, Грозевъ Иванъ, Дамяновъ Владимиръ, Димитровъ Тодоръ, Димитровъ Христо, Драгановъ Пънто, Думановъ Тончо, Еминовъ Бекиръ Саджъ Мехмедъ, Илиевъ Иванъ, Кабакчиевъ Христо, Калчевъ Панайотъ Тинчевъ, Кемилевъ Никола, Колевъ Михаилъ Моневъ, Куцаровъ Янко, Маджаровъ Михаилъ, Маждраковъ Тодоръ, Мангъровъ Димитъръ, Марулевъ Йосифъ, Минковъ Атанасъ, Михайловъ Христо, Мончевъ Борисъ, Найденовъ Петко, Начевъ Владимиръ, Нейчевъ Адамъ, п. Николовъ Маринъ, Нарасковъ Василь, Пенчевъ Петъръ, Петровъ Иванъ, Поповъ Георги, Пъневъ Георги Т., Робевъ Йосифъ, Савовъ Сава, Славовъ Крумъ, Стефановъ Велико, Стефановъ Петъръ, Стояновъ Станчо, Тодоровъ Илия, Тотковъ Бончо, Търпановъ Петко, Хаджиевъ Никола, Храновъ Методи, Христовъ Александъръ, Христовъ Христо, Чакъровъ Стефанъ, Черневъ Христо, Чешмеджиевъ Григоръ, Чирпалиевъ д-ръ Никола, Шерицовъ Ахмедъ Фазъль, Юртовъ Георги и Яневъ Димитъръ)

Председателът: (Звъни) Г. г. народни представители! Присъствуващи 114 души. Значи, има нужното число присъствуващи за откриване на заседанието.

Обявявамъ заседанието за открито.

Преди да пристъпимъ къмъ дневния редъ, има да направя нѣкои съобщения, на първо място относно отпускането, които съмъ далъ на пъкко народни представители по важни домашни причини, а именно:

На г. Михаилъ Моневъ — 3 дни;
На г. Йосифъ Марулевъ — 5 дни;
На г. Димитъръ Яневъ — 3 дни;
На г. Димитъръ Мангъровъ — 8 дни;
На г. Георги Т. Пъневъ — 3 дни;
На г. Христо Чаневъ — 3 дни;
На г. Христо Черневъ — 3 дни;
На г. Димитъръ Георгиевъ Голевъ — 4 дни;
На г. Дълчо Тодоровъ Гоговъ — 3 дни;
На г. Методи Храновъ — 10 дни;
На г. Тодоръ Димитровъ — 3 дни;
На г. Афузъ Садъкъ Алиевъ — 3 дни;
На г. Георги Живковъ — 2 дни;
На г. д-ръ Найденъ Кормановъ — 6 дни.

Народниятъ представителъ г. Атанасъ Минковъ моли да му се разреши 5-дневенъ отпускъ. Досега се е ползвалъ съ 20 дни отпускъ. Следователно, само Народното събрание може да му разреши искания отпускъ. Ония отъ васъ, които съмъ съгласни да се разреши на Атанасъ Минковъ исканиятъ отпускъ, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранieto разрешава.

Народниятъ представителъ г. Велико Стефановъ, който се е ползвалъ досега съ 24 дни отпускъ, иска да му се разреши 10-дневенъ отпускъ, понеже е призованъ като свидетелъ по нѣкои дѣла. Ония отъ васъ, които съмъ съгласни да му се разреши исканиятъ отпускъ, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранieto разрешава.

Народниятъ представителъ г. Стефанъ Гочевъ, който се е ползвалъ досега съ 23-дневенъ отпускъ, моли да му се разреши 10-дневенъ отпускъ по причина на болестъ,

Представя медицинско свидетелство. Ония отъ васъ, които съмъ съгласни да му се разреши исканиятъ отпускъ, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранieto разрешава.

Народниятъ представителъ г. Никола Кемилевъ, който се е ползвалъ досега съ 18 дни отпускъ, моли да му се разреши още 12 дни отпускъ по важни домашни причини. Ония отъ васъ, които съмъ съгласни да му се разреши исканиятъ отпускъ, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранieto разрешава.

Народниятъ представителъ г. Христо Господиновъ II, който се е ползвалъ до сега съ 17 дни отпускъ, моли да му се разреши 4-дневенъ отпускъ, понеже е призованъ като свидетелъ по едно дѣло. Ония отъ васъ, които съмъ съгласни да му се разреши исканиятъ отпускъ, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранieto приема.

Народниятъ представителъ г. Бекиръ Саджъ Мехмедъ Еминовъ, който се е ползвалъ досега съ 15 дни отпускъ, моли да му се разреши още 8-дневенъ отпускъ. Ония отъ васъ, които съмъ съгласни да му се разреши исканиятъ отпускъ, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранieto приема.

Народниятъ представителъ г. Петко Търпановъ, който се е ползвалъ досега съ 13-дневенъ отпускъ, моли да му се разреши 8-дневенъ отпускъ по важни домашни причини. Ония отъ васъ, които съмъ съгласни да му се разреши исканиятъ отпускъ, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранieto приема.

Постъпило е въ бюрото на Народното събрание питане отъ народния представителъ г. д-ръ Александъръ Гиргиновъ до г. министра на вътрешните работи и народното здраве по поводъ насрочените на 1 юни избори за членове на Софийския градско-общински съветъ. Това питане ще биде съобщено на съответния министъръ, който въ едно отъ идните заседания ще отговори.

Постъпило е отъ Министерството на земедѣлътието и лъжавните имоти предложение за одобрение XVIII-то постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 3 юли 1923 г., протоколъ № 76, относно освобождението отъ мита на изкуствени торове, внесени отъ Българското земедѣлъско дружество въ София.

Пристигнали къмъ дневния редъ.

Първата точка отъ дневния редъ е: второ четене на законопроекта за изменение и допълнение на закона за данъка върху общия доходъ. Понеже докладътъ на комисията не е раздаденъ, затова не ще можемъ да пристъпимъ къмъ разглеждането на първата точка отъ дневния редъ.

Ще пристъпимъ къмъ втората точка отъ дневния редъ — продължение разискванията по второто четене на законопроекта за санитарно-ветеринарната служба.

Моля г. докладчика на комисията да продължи своя докладъ.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): Г. г. народни представители! Минилятъ месецъ, при разглеждането законопроекта за санитарно-ветеринарната служба, се стигна до чл. 221. Днесъ почваме съ разглеждането на чл. 222. — (Чете)

„Част IV.
„Фондъ епизоотии“.

Председателът: Ония отъ васъ, които приематъ заглавните на част IV, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранieto приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): (Чете чл. 222 — вж. приложение № 18, Т. I)

Комисията въ този членъ е направила само следующите измѣнения:

Въ буква **а** се зачертават думитѣ: „и отъ лихвитѣ на тази сума“; прибавя се нова буква **б**: „лихвитѣ на фонда“; буква **б** става буква **в**, буква **в** става буква **г**, буква **г** става буква **д**, буква **д** става буква **е**, буква **е** става буква **ж**, буква **ж** става буква **з** и буква **з** става буква **и**.

Председателътъ: Понеже никой не иска думата по чл. 222, ще го поставя на гласуване. Ония отъ васъ, които приематъ чл. 222 съ измѣненията, както се докладваха отъ г. докладчикъ, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): (Чете чл. 223 — вж. приложение № 18, Т. I)

Комисията не е направила никакви измѣнения въ този членъ.

Председателътъ: Понеже никой не иска думата по този членъ, ще го поставя на гласуване. Ония отъ васъ, които приематъ чл. 223, както се докладва отъ г. докладчикъ, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): (Чете чл. 224 — вж. приложение № 18, Т. I)

Въ този членъ комисията направи следните измѣнения:

Въ първия редъ, вместо „фондъ за епизоотий“, става „фондъ на епизоотий“.

Въ буква **г** следъ думитѣ „за покриване частъ отъ“ се прибавя думата „вещественитѣ“.

Въ буква **д**, вместо „подобрение“, става „доставка и поправка“.

Въ буква **е** следъ думитѣ „за насырчение и поднома-
гане“ се прибавя думитѣ „държавния, общински и при-
постоянниятѣ комисии ветеринаренъ персоналъ“. Думитѣ
„на ветеринарния персоналъ“ се зачертаватъ.

По-нататъкъ въ текста на сѫщата буква **е**: „постъп-
лението, предвидени въ пунктове **в**, **г**, **д**, **е** и **ж** отъ чл. 222“
става: „постъпленията, предвидени въ пунктове **д** и **е** отъ
чл. 222“, така че ветеринарниятъ персоналъ ще се ползува
само отъ такситетъ за издаване на пътните листове за
вносе и износъ въ страната и въ странство на животни
и сурови животински произведения (чл. 222 буква **д**) и
отъ такси по туберкулинизирането на дойните крави и
по предизвестното и лѣчебното прилагане на серумитѣ и вак-
цинитѣ (чл. 222 буква **е**).

Въ сѫщата буква **е** думитѣ „Ветеринарното отдѣление“
се замѣнятъ съ думитѣ „Върховниятъ ветеринаренъ съ-
ветъ“.

Забележката къмъ тази буква става така: „Това въз-
награждение не може да надмине $\frac{1}{4}$ отъ годишната за-
плата“.

Въ буква **з** думитѣ „klassици и“, къмъ края, се зали-
чаватъ.

Въ края на буква **л** се прибавя: „и за откриване курсове за подготовка и освежаване познаниета на специ-
алистъ по различните служби спомагателенъ персоналъ“.

Последната нова буква **м** къмъ този членъ, приета
първоначално отъ комисията, а именно: (Чете) „Помощъ
на семейството на всѣки длѣжностенъ ветеринаренъ лѣ-
каръ или фелдшеръ, починалъ отъ заразна болестъ (зооноза),
която помощъ е равна на тригодишната му заплата,
заедно съ добавъчното възнаграждение“, се изхвърля съ
съгласието на г. министъ на земедѣлието, понеже обез-
щетението ще преминатъ къмъ законопроекта за пенсията
на пострадалите санитарни служители въ борба противъ
епидемии: петнистъ тифъ, холера и чума, който зако-
нопроектъ се приготвява и тамъ се предвижда обезще-
тение и за ветеринарните лѣкарни, които умиратъ въ слу-
чай на заразяване отъ антраксъ и салпъ. Затуй тази точка
м, съ съгласието на г. министъ, комисията реши да се
прехвърли въ общия законопроектъ, който ще ureжда тази
материя.

Председателътъ: Има думата г. министъръ на земедѣлието и държавните имоти.

Министъръ Я. Молловъ: Г. г. народни представители!
Комисията е предвидила нова т. **м** съ следната редакция:
(Чете) „Помощъ на семейството на всѣки длѣжностенъ
ветеринаренъ лѣкаръ или фелдшеръ, починалъ отъ за-
разна болестъ (зооноза), която помощъ е равна на 3-го-
дишната му заплата, заедно съ добавъчното възнаграж-
дение“. За да има единство въ работата, азъ поискаха-
тъ и г. докладчикъ, както и нѣкои членове отъ комисията

се съгласиха — макаръ че това не е протоколирано — да
се изхвърли тази точка **м** и да се предвиди възнаграж-
дение или обезщетение на пострадалия ветеринаренъ пер-
соналъ въ борбата му съ заразните епизоотии антраксъ
и салпъ въ законопроекта за пенсията на пострадалите
санитарни служители въ борба противъ епидемии: пет-
нистъ тифъ, холера и чума — тамъ да се вмѣннатъ и тѣзи
две болести, салпъ и антраксъ.

Председателътъ: Значи, комисията оттегля това пред-
ложение за нова буква **м**?

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): Да.

Председателътъ: Значи чл. 224 остава безъ новата
буква **м**.

Понеже никой не иска думата по този членъ, ще го
поставя на гласуване. Ония отъ васъ, които приематъ
чл. 224 тъй, както се докладва отъ г. докладчикъ, моля,
да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): (Чете чл. 225 —
вж. приложение № 18, Т. I)

По този членъ комисията не е направила никакви из-
мѣнения.

Председателътъ: Понеже никой не иска думата по
чл. 225, ще го поставя на гласуване. Ония отъ васъ, които
приематъ чл. 225 тъй, както се докладва отъ г. докладчикъ,
моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): (Чете чл. 226 —
вж. приложение № 18, Т. I)

Въ този членъ комисията не е направила никакви из-
мѣнения.

Председателътъ: Понеже никой не иска думата по
чл. 226, ще го поставя на гласуване. Ония отъ васъ, които
приематъ чл. 226 тъй, както се докладва отъ г. докладчикъ,
моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): (Чете чл. 227 —
вж. приложение № 18, Т. I)

Въ този членъ комисията не е направила никакви из-
мѣнения.

Председателътъ: Понеже никой не иска думата по този
членъ, ще го поставя на гласуване. Ония отъ васъ, които
приематъ чл. 227 тъй, както се докладва отъ г. докладчикъ,
моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): (Чете чл. 228 —
вж. приложение № 18, Т. I)

Въ този членъ комисията не е направила никакви из-
мѣнения.

Председателътъ: Понеже никой не иска думата по този
членъ, ще го поставя на гласуване. Ония отъ васъ, които
приематъ чл. 228 тъй, както се докладва отъ г. докладчикъ,
моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): (Чете чл. 229 —
вж. приложение № 18, Т. I)

Въ този членъ комисията не е направила никакви из-
мѣнения.

Председателътъ: Понеже никой не иска думата по този
членъ, ще го поставя на гласуване. Ония отъ васъ, които
приематъ чл. 229 тъй, както се докладва отъ г. докладчикъ,
моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): (Чете):

„Глава V.

„Пазари и панаири“.

Вместо „глава V“ става „часть V“.

Председателътъ: Ще поставя на гласуване това загла-
вие съ предложеното отъ комисията изменение — вместо
„глава V“ да стане „часть V“. Ония отъ васъ, които приематъ
това заглавие, съ предложеното изменение, моля, да вдигнатъ
ръка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): (Чете чл. 230 — вж. приложение № 18, Т. I)

Въ този членъ комисията не е направила никакви изменения.

Председателътъ: Понеже никой не иска думата по този членъ, ще го поставя на гласуване. Онѣзи отъ васъ, които приематъ чл. 230 тъй, както се докладва отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): (Чете чл. 231 — вж. приложение № 18, Т. I)

Въ този членъ комисията не е направила никакви изменения.

Председателътъ: Понеже никой не иска думата по този членъ, ще го поставя на гласуване. Ония отъ васъ, които приематъ чл. 231 тъй, както се докладва отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): (Чете чл. 232 — вж. приложение № 18, Т. I)

Въ този членъ комисията е направила следното изменение: следъ думата „панаиритъ“ прибави „и изложбите“, и зачеркна съюза „и“ предъ думата „панаиритъ“.

Председателътъ: Понеже никой не иска думата по чл. 232, ще го поставя на гласуване. Онѣзи отъ васъ, които приематъ чл. 232 съ измѣнението, направено отъ комисията, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): (Чете чл. 233 — вж. приложение № 18, Т. I)

Въ този членъ комисията не е направила никакви изменения.

Председателътъ: Понеже никой не иска думата по този членъ, ще го поставя на гласуване. Ония отъ васъ, които приематъ чл. 233 тъй, както се докладва отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): (Чете чл. 234 — вж. приложение № 18, Т. I)

Въ този членъ комисията не е направила никакви изменения.

Председателътъ: Понеже никой не иска думата по този членъ, ще го поставя на гласуване. Ония отъ васъ, които приематъ чл. 234 тъй, както се докладва отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): (Чете чл. 235 — вж. приложение № 18, Т. I)

Комисията прередактира този членъ така: (Чете) „Продавачи, освенъ стопанинъ, могатъ да бѫдатъ и посрѣдници (джамбази).“

„Право да бѫдатъ посрѣдници при покупко-продажбата на животни иматъ само тѣзи лица, които представятъ свидетелство за честностъ отъ надлежните власти и вносътъ въ Българска народна банка парична или имотна гаранція въ размѣръ на 50.000 л.“

Посрѣдници (джамбази), които извръшватъ престъпление по чл. 272 отъ закона за задълженията и договорите, се лишаватъ отъ правото си на такива въ продължение на 3 месеца, а при повторно извръшване сѫщото престъпление, лишаватъ се отъ правото да упражняватъ професията си за винаги, като се замества отъ списъка на посрѣдниците (джамбази) и се преследватъ по чл. 344 отъ пакъзелния законъ.

„Това се разгласява чрезъ окрѫжно до всички ветеринарни лѣкарни и административни власти въ страната.“

Забележка 1. Въ пазаритъ и панаиритъ се допускатъ като посрѣдници само тѣзи лица, които се легитимираатъ за такива предъ ветеринарната власт, която инспектира пазаря или панаира.

Забележка 2. Белезитъ на животните, споредъ наредбата за тази целъ, при покупко-продажбата се вписватъ въ интизаписките билети по указание на ветеринарното лице, което инспектира пазара или панаира.“

В. Молловъ (д. сг): Въ този членъ е употребена думата „престъпление“. По закона за задълженията и договорите нѣма престъпление. Трѣбва да се каже „нарушение“.

Председателътъ: Г. г. народни представители! Комисията предлага чл. 235 да вземе съвсемъ нова редакция — такава, каквато се прочете отъ г. докладчика,

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): И вместо „престъпление“ да се каже „нарушение“.

Председателътъ: При това, докладчикъ предлага думата „престъпление“ да се замѣни съ думата „нарушение“.

Понеже никой не иска думата по този членъ, ще го поставя на гласуване. Ония отъ васъ, които приематъ чл. 235 съ новата редакция, докладвана отъ г. докладчика, и съ новото измѣнение, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): (Чете)

„Частъ VI.

„Клиники и заведения за обработване на кожи и черва“.

Председателътъ: Ония отъ васъ, които приематъ заглавието на тази част тѣй, както се докладва отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): (Чете чл. 236 — вж. приложение № 18, Т. I)

Въ този членъ комисията не е направила никакви изменения.

Председателътъ: Понеже никой не иска думата по този членъ, ще го поставя на гласуване. Ония отъ васъ, които приематъ чл. 236 тъй, както се докладва отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): (Чете чл. 237 — вж. приложение № 18, Т. I)

Въ този членъ комисията не е направила никакви изменения.

Председателътъ: Понеже никой не иска думата по този членъ, ще го поставя на гласуване. Онеzi отъ васъ, които приематъ чл. 237 тъй, както се докладва отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): (Чете чл. 238 — вж. приложение № 18, Т. I)

Въ този членъ комисията не е направила никакви изменения.

Председателътъ: Понеже никой не иска думата по този членъ, ще го поставя на гласуване. Онеzi отъ васъ, които приематъ чл. 238 тъй, както се докладва отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): (Чете чл. 239 — вж. приложение № 18, Т. I)

Къмъ чл. 239 се прибавя: (Чете) „Забележка. Трихиноскопирането на свинското месо и за домашно употребление е задължително. За целта общините сѫдълъжни да си набавятъ необходимите трихиноски.“

Председателътъ: Понеже никой не иска думата по чл. 239, ще го поставя на гласуване. Ония отъ васъ, които приематъ чл. 239 заедно съ забележката, която предлага комисията, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): (Чете чл. 240 — вж. приложение № 18, Т. I)

Въ този членъ комисията не е направила никакви изменения.

Председателътъ: Понеже никой не иска думата по този членъ, ще го поставя на гласуване. Ония отъ васъ, които приематъ чл. 240 тъй, както се докладва отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): (Чете чл. 241 — вж. приложение № 18, Т. I)

Комисията реши цифрата „3“ да стане „5“.

Председателътъ: Понеже никой не иска думата по този членъ, ще го поставя на гласуване. Онеzi отъ васъ, които приематъ чл. 241 заедно съ измѣнението, което се предлага отъ комисията, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): (Чете чл. 242 — вж. приложение № 18, Т. I)

Въ този членъ комисията не е направила никакви измѣнения.

Председателътъ: Понеже никой не иска думата по този членъ, ще го поставя на гласуване. Онѣзи отъ васъ, които приематъ чл. 242 тъй, както се докладва отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): (Чете чл. 243 — вж. приложение № 18, Т. I)

Въ този членъ комисията не е направила никакви измѣнения.

Председателътъ: Понеже никой не иска думата по този членъ, ще го поставя на гласуване. Ония отъ васъ, които приематъ чл. 243, както се докладва отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): (Чете)

„Частъ VII.

„Заведения за използуване на трупове и остатъци отъ умрѣли животни“.

Председателътъ: Ще поставя на гласуване заглавието на частъ VII. Ония отъ васъ, които приематъ това заглавие така, както се докладва отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): (Чете чл. 244 — вж. приложение № 18, Т. I)

Въ този членъ комисията не е направила никакви измѣнения.

Председателътъ: Понеже никой не иска думата по този членъ, ще го поставя на гласуване. Ония отъ васъ, които приематъ чл. 244 тъй, както се докладва отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): (Чете чл. 245 — вж. приложение № 18, Т. I)

По този членъ комисията не е направила никакви измѣнения.

Председателътъ: Понеже никой не иска думата по този членъ, ще го поставя на гласуване. Ония отъ васъ, които приематъ чл. 245 тъй, както се докладва отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): (Чете чл. 246 — вж. приложение № 18, Т. I)

Въ този членъ комисията не е направила никакви измѣнения.

Председателътъ: Понеже никой не иска думата по този членъ, ще го поставя на гласуване. Ония отъ васъ, които приематъ чл. 246 тъй, както се докладва отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): (Чете чл. 247 — вж. приложение № 18, Т. I)

Въ този членъ комисията не е направила никакви измѣнения.

Председателътъ: Понеже никой не иска думата по този членъ, ще го поставя на гласуване. Ония отъ васъ, които приематъ чл. 247 тъй, както се докладва отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): (Чете чл. 248 — вж. приложение № 18, Т. I)

Въ този членъ комисията не е направила никакви измѣнения.

Председателътъ: Понеже никой не иска думата по този членъ, ще го поставя на гласуване. Ония отъ васъ, които приематъ чл. 248 тъй, както се докладва отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): (Чете чл. 249 — вж. приложение № 18, Т. I)

Чл. 249 се измѣня и става така: (Чете) „При липса на заведения на дружествата за покровителствуване на жи-

вотицѣ за безвредно използуване на труповетъ и останки отъ убити и умрѣли животни, общините сѫ длъжни да се грижатъ за заравяне или изгаряне на труповетъ“.

Председателътъ: Г. г. народни представители! Комисията предлага нова редакция на чл. 249 въ смисъль, както се докладва отъ г. докладчика. Ония отъ васъ, които приематъ чл. 249 въ новата му редакция, предложена отъ комисията, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): (Чете чл. 250 — вж. приложение № 18, Т. I)

Въ този членъ комисията не е направила никакви измѣнения.

Председателътъ: Понеже никой не иска думата по този членъ, ще го поставя на гласуване. Ония отъ васъ, които приематъ чл. 250 тъй, както се докладва отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): (Чете)

„Фабрики и работилници за сирови кожи (табахани“).

Председателътъ: Ще поставя на гласуване заглавието на подотдѣла отъ частъ VII. Ония отъ васъ, които приематъ туй заглавие на подотдѣла отъ частъ VII, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): (Чете чл. 251 — вж. приложение № 18, Т. I)

Комисията не е направила никакви измѣнения въ този членъ.

Председателътъ: Ще поставя на гласуване чл. 251. Ония отъ васъ, които приематъ чл. 251 тъй, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): (Чете чл. 252 — вж. приложение № 18, Т. I)

Комисията не е направила никакви измѣнения въ този членъ.

Председателътъ: Ще поставя на гласуване чл. 252. Ония отъ васъ, които приематъ чл. 252 тъй, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): (Чете чл. 253 — вж. приложение № 18, Т. I)

Комисията не е направила никакви измѣнения въ този членъ.

Председателътъ: Ще поставя на гласуване чл. 253. Ония отъ васъ, които приематъ чл. 253 тъй, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): (Чете чл. 254 — вж. приложение № 18, Т. I)

Комисията не е направила никакви измѣнения въ този членъ.

К. Лулчевъ (с. д): Има 5.000 л. глоба за нарушение на този членъ. Какъ е възможно това? Предвижда се 5.000 л. глоба на този, който търгува съ нещавени кожи.

Председателътъ: Има думата народниятъ представител г. Михаилъ Донсузовъ.

М. Донсузовъ (с. д): Обикновено въ селата употребяватъ за царвули сирови кожи съ космитъ заедно. Ако сега се забранятъ туй нѣщо и ако се приложи наказателната разпоредба, ще глобяваме хората отъ 500 до 5.000 л. Това положение е много тежко и затова азъ моля да се отмѣти туй нѣщо. Нека се взематъ други мѣрки. Ако е здравъ добитъкътъ, нѣма защо да забраняваме употребяването на кожата му за царвули. Да се премахне този членъ.

Председателътъ: Има думата г. докладчикътъ.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): Г. г. народни представители! Чл. 254 запрещава употреблението на такива кожи по следнитѣ съображенія. Кожитѣ на добитъка, умрѣлъ отъ антраксъ, разбира се, служатъ като средство за пренасяне на заразата отъ едно място на друго. Една

такава кожа на умръло отъ антрахес животно, като се употребява за царвули и като се ходи сътъхъ по тревата, може да зарази животните.

Председателът: Тогава нека се каже „умръли отъ заразителна болест“.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг.): По селата е невъзможно да се констатира това, както е невъзможно и да се носят царвули само отъ щавени кожи. Свинската кожа какъ ще я щавишъ? Но какъ ще се знае и кое животно е здраво или не?

К. Лулчевъ (с. д.): Но може ли за това да се налага 5.000 л. глоба?

М. Донузовъ (с. д.): Да се прибавятъ думитъ „умръли отъ заразителна болест“.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг.): Добре, тогава, да се прибавятъ думитъ „умръли отъ заразителна болест“.

Председателът: Има предложение, въ чл. 254 следъ думитъ „едри животни“ да се прибавятъ думитъ „умръли отъ заразителна болест“. Онѣзи отъ васъ, които приематъ чл. 254 тъй, както се докладва, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събраницето приема.

Които приематъ чл. 254 заедно съ току-що приетата добавка, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събраницето приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг.): (Чете чл. 255 — вж. приложение № 18, Т. I)

Комисията не е направила никакви измѣнения въ този членъ.

Председателът: Ще поставя на гласуване чл. 255. Които отъ васъ приематъ чл. 255 тъй, както се докладва, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събраницето приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг.): (Чете)

Частъ VIII.

„Разноски по ограничаване и прекратяване на епизоотии“.

Председателът: Които отъ васъ приематъ заглавието на частъ VIII тъй, както се прочете, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събраницето приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг.): (Чете чл. 256 — вж. приложение № 18, Т. I)

Комисията не е направила никакви измѣнения въ този членъ.

Председателът: Ще поставя на гласуване чл. 256. Ония отъ васъ, които приематъ чл. 256 тъй, както се докладва, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събраницето приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг.): (Чете)

Частъ IX.

„Ветеринарни лѣчебници и амбулатории“.

Председателът: Които приематъ заглавието на частъ IX тъй, както се прочете, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събраницето приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг.): (Чете чл. 257 — вж. приложение № 18, Т. I)

Комисията не е направила никакви измѣнения въ този членъ.

Председателът: Ще поставя на гласуване чл. 257. Онѣзи отъ васъ, които приематъ чл. 257 тъй, както се докладва, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събраницето приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг.): (Чете чл. 258 — вж. приложение № 18, Т. I)

Комисията не е направила никакви измѣнения въ този членъ.

Председателът: Ще поставя на гласуване чл. 258. Онѣзи отъ васъ, които приематъ чл. 258 тъй, както се до-

кладва, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събраницето приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг.): (Чете чл. 259 — вж. приложение № 18, Т. I)

Комисията не е направила никакви измѣнения въ този членъ.

Председателът: Ще поставя на гласуване чл. 259. Онѣзи отъ васъ, които приематъ чл. 259 тъй, както се докладва, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събраницето приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг.): (Чете чл. 260 — вж. приложение № 18, Т. I)

Комисията не е направила никакви измѣнения въ този членъ.

Председателът: Ще поставя на гласуване чл. 260. Онѣзи отъ васъ, които приематъ чл. 260 тъй, както се докладва, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събраницето приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг.): (Чете чл. 261 — вж. приложение № 18, Т. I)

Комисията не е направила никакви измѣнения въ този членъ.

Председателът: Ще поставя на гласуване чл. 261. Онѣзи отъ васъ, които приематъ чл. 261 тъй, както се докладва, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събраницето приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг.): (Чете чл. 262 — вж. приложение № 18, Т. I)

Комисията не е направила никакви измѣнения въ този членъ.

Председателът: Ще поставя на гласуване чл. 262. Онѣзи отъ васъ, които приематъ чл. 262 тъй, както се докладва, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събраницето приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг.): (Чете чл. 263 — вж. приложение № 18, Т. I)

Комисията прередактира този членъ така: (Чете) „При окръжните ветеринарни лѣчебници се откриватъ, съ съдействието на търговските камари и дружествата за покровителствуване на животните, курсове по ковка“.

Председателът: Понеже никой не иска думата, ще поставя на гласуване чл. 263 както го е измѣнила комисията. Онѣзи отъ васъ, които приематъ чл. 263 заедно съ измѣненията, които предлага комисията, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събраницето приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг.): (Чете чл. 264 — вж. приложение № 18, Т. I)

Въ този членъ комисията въ края е прибавила думитъ: (Чете)

„Ако, обаче, тѣзи последнитъ сѫ членове на сдружението за застраховка на животните, плащатъ половина отъ установенитъ такси“.

Прави се едно облекчение.

Председателът: Ще поставя на гласуване този членъ, заедно съ прибавката, която предлага комисията. Онѣзи отъ васъ, които приематъ този членъ заедно съ приетата отъ комисията прибавка, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събраницето приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг.): (Чете чл. 265 — вж. приложение № 18, Т. I)

Комисията направи следното измѣнение. Думитъ „съразмѣрно заплатитъ на ветеринарния персоналъ“ замѣни съ думитъ „между персонала въ лѣчебниците и амбулаториите“. Други измѣнения комисията не е направила.

Председателът: Ще поставя на гласуване чл. 265, заедно съ предложеното отъ комисията измѣнение. Онѣзи отъ васъ, които приематъ чл. 265, заедно съ предложеното измѣнение отъ комисията, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събраницето приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): (Чете) чл. 266 вж. приложение № 18, Т. I)
Комисията не е направила никакви измѣнения.

Председателътъ: Ще поставя на гласуване чл. 266. Онѣзи отъ васть, които приематъ чл. 266 тѣй, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): (Чете) Чл. 267 — вж. приложение № 18, Т. I)

Въ края на този членъ комисията направи следующата прибавка: „и отъ дружествата за покровителствуване на животните“ — и тѣ да иматъ право да устройватъ лѣчебници.

Председателътъ: Ще поставя на гласуване чл. 267. Онѣзи отъ васть, които приематъ чл. 267 заедно съ приемата прибавка отъ комисията, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): (Чете)

„Часть X.
Общи разпоредби“.

Председателътъ: Които приематъ заглавието на частъ X тѣй, както се прочете, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): (Чете чл. 268 — вж. приложение № 18, Т. I)

Комисията не е направила никакви измѣнения въ този членъ.

Председателътъ: Ще поставя на гласуване чл. 268. Онѣзи отъ васть, които приематъ чл. 268 тѣй, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): (Чете чл. 269 — вж. приложение № 18, Т. I)

Комисията не е направила никакви измѣнения въ този членъ.

Председателътъ: Ще поставя на гласуване чл. 269. Онѣзи отъ васть, които приематъ чл. 269, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): (Чете чл. 270 — вж. приложение № 18, Т. I)

Комисията не е направила никакви измѣнения въ този членъ.

Председателътъ: Ще поставя на гласуване чл. 270. Онѣзи отъ васть, които приематъ чл. 270 тѣй, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): (Чете чл. 271 — вж. приложение № 18, Т. I)

Чл. 271 се изхвърля, понеже г. министъръ каза, че този въпросъ за обезщетение на ветеринарния персоналъ ще мине подъ общия законъ за обезщетяване на санитарния и ветеринаренъ персоналъ въ случаи на пострадване при водене борба противъ епидемии и епизоотии.

Председателътъ: Г. г. народни представители! Комисията предлага чл. 271 да се зачеркне. Онѣзи отъ васть, които приематъ това предложение, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): (Чете чл. 272 — вж. приложение № 18, Т. I)

Комисията предлага да се изхвърли и този членъ.

Председателътъ: Онѣзи отъ васть, които приематъ предложението на комисията да се изхвърли чл. 272, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): Чл. 273 става чл. 271. (Чете го — вж. приложение № 18, Т. I)

Комисията не е направила никакви измѣнения въ този членъ.

Председателътъ: Които приематъ чл. 273, които става чл. 271 тѣй, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): Чл. 274 става чл. 272. (Чете го — вж. приложение № 18, Т. I)

Комисията не е направила никакви измѣнения въ този членъ.

Председателътъ: Които приематъ чл. 274, които става чл. 272 тѣй, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): Чл. 275 става чл. 273. (Чете го — вж. приложение № 18, Т. I)

Комисията прередактира този членъ така: (Чете) „При ветеринарното отдѣление се учредява дисциплинарна комисия въ съставъ: началникътъ на ветеринарното отдѣление, юристъ консултътъ при Министерството на земедѣлѣтието, единъ представителъ на Лѣкарския съюзъ и единъ представителъ на ветеринарните фелдшери, избранъ отъ последнитѣ.“

Тази комисия разглежда всички провинения отъ служебенъ характеръ на ветеринарните лѣкарни и фелдшери и опредѣля наказанията.

При опредѣляне на наказанията въ комисията участвуватъ представителите на Лѣкарския или Фелдшерския съюзъ, въ зависимостъ отъ служебното положение на провинилото лице.

Решенията на комисията се одобряватъ отъ министра на земедѣлѣтието и държавните имоти“.

Н. Лулчевъ (с. д): Какви сѫ мотиви за туй измѣнение?

Председателътъ: Има думата народниятъ представителъ г. Михаилъ Лонсузовъ.

М. Донсузовъ (с. д): Азъ моля този членъ, за дисциплинарната комисия, да остане тѣй, както е въ проекта — представителътъ на фелдшерите да се избира отъ Съюза на санитарния и ветеринаренъ персоналъ. Ако Съюзъ на ветеринарните лѣкарни се представлява въ дисциплинарната комисия съ свой представителъ, да биде сѫщото и за Фелдшерския съюзъ. Една организация най-добре ща може да избере свой представителъ, който достойно да я представлява и да е способенъ за тази работа, а не когато се избира отъ фелдшерите изобщо. Азъ моля да си остане членътъ тѣй, както бѣше напечатанъ въ проекта, и да се отхвърли предложението на комисията. Мотивътъ ѝ сѫ съвършено неоснователни; просто се игнорира една организация.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): Искате да има и фелдшери — это, тукъ сѫ застѫпени и фелдшерите?

М. Донсузовъ (с. д): Има Съюзъ на лѣкарите ветеринари, има и Съюзъ на санитарния и ветеринаренъ персоналъ. Защо допускате представителътъ на лѣкарите да биде избранъ отъ тѣхния съюзъ, а представителътъ на фелдшерите да не биде избранъ отъ професионалния съюзъ на фелдшерите?

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): А другите фелдшери, които не влизатъ въ този съюзъ, кой ще ги представлява?

М. Донсузовъ (с. д): Да влизатъ въ Съюза. Най-добрата гаранция е представителътъ да се посочи отъ Съюза. Азъ правя предложение, членътъ да си остане тѣй, както бѣше въ проекта.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): Г. г. народни представители! Този чл. 275, който сега става 273 претърпѣ измѣнение, за да се удовлетворятъ исканията на фелдшерите изобщо. Комисията взема живо участие въ редактирането на този членъ и удовлетвори и исканията на лѣкарите, и исканията на фелдшерите.

К. Лулчевъ (с. д): Има два съюза. На една оставяте представителъ на самия съюзъ, а на другия оставяте представителъ на съсловието. Поставете и двестѣ съсловия на еднаква нога; не едното да оставяте да има представителъ на съюза, а другото представителъ на съсловието.

Председателътъ: Има думата народниятъ представителъ г. Димитъръ Тодоровъ.

Д. Тодоровъ (д. сг): Г. г. народни представители! Когато се приемале тази редакция, азъ бяхъ въ комисията. Тя се прие по следните причини. Лъкарите иматъ само единъ съюзъ, а фелдшерите, изобщо помощникъ персоналъ влиза въ различни съюзи. Касае се да се съждатъ фелдшери и затуй се прие тъхниятъ представителъ да бъде избранъ отъ всички фелдшери, а тъкъ са три категории: фелдшери, които влиза въ Съюза на санитарния и ветеринаренъ персоналъ, фелдшери, които влиза въ организацията на комунистите — нейното име не знае — и фелдшери неорганизирани. Както всички учители избиратъ своя представителъ въ дисциплинарната комисия, безъ разлика на това кой къмъ коя организация принадлежи, тъй също и всички ветеринарни фелдшери избиратъ своя представителъ, безъ огледъ на това кой къмъ коя организация се числи.

Моля почитаемото Народно събрание да приеме редакцията тъй, както е предложена отъ комисията.

К. Лулчевъ (с. д): Същото се отнася и до лъкарите — и тъкъ иматъ 2 или 3 съюза. Фелдшерите иматъ единъ съюзъ, въ който влиза ветеринарниятъ и медицинскиятъ фелдшери. Има хора, които стоятъ вънъ отъ тъзи съюзи — не са организирани. Ние искаеме и настояваме и двестъ съсловия да бъдатъ представени отъ представители, посочени отъ съюзите си, да бъдатъ поставени на еднаква нога: или двестъ съсловия ще бъдатъ представени съ представители, посочени отъ съюзите, или двестъ съсловия ще се представляватъ отъ представители, посочени отъ съсловията.

М. Донсузовъ (с. д): Всички лъкарари организирани ли са въ съюза?

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): Да, всички лъкарари са организирани въ съюзъ, а фелдшерите ако иматъ три съюза, кой е виновенъ за това? Комисията намери, че не може да тури по единъ представителъ отъ всички съюзи на ветеринарните фелдшери, който да ги представлява, защото ще станатъ много, а прие само единъ представителъ, посочен отъ фелдшерите.

К. Лулчевъ (с. д): Ами утре ако и Съюзътъ на лъкарите се разцепи и станатъ два съюза, тогава какво ще направите?

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): Нъма да се разцепи.

Председателъ: По чл. 275, който става чл. 273, има две предложения: едното е членът да си остане тъй, както е въ проекта, а другото предложение отъ комисията е, да се внесе въ този членъ измѣнение въ смисъль — представителъ на фелдшерите да се избира не отъ професионалния имъ съюзъ, а отъ всички фелдшери въ страната.

Ще поставя на гласуване най-напредъ предложението на г. Донсузовъ, чл. 275 да си остане тъй, както е билъ въ извръщачниятъ си текстъ. Ония отъ васъ, които приематъ това предложение, моля, да вдигнатъ ръка. Малцинство, Събранието не приема.

Ще поставя на гласуване предложението на комисията. Ония отъ васъ, които приематъ предложението на комисията, што чл. 275, който става чл. 273, да се приеме така, както се докладва отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): (Чете)

„Част XI.

„Наказателни разпоредби“.

Председателъ: Ще поставя на гласуване заглавието на част XI. Ония отъ васъ, които приематъ това заглавие, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): Чл. 276 става чл. 274. (Чете го — вж. приложение № 18, Т. I)

Комисията прие този членъ безъ измѣнение.

Председателъ: Ще поставя на гласуване чл. 276, който става чл. 274. Ония отъ васъ, които приематъ този членъ тъй, както се докладва, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): Чл. 277 става чл. 275. (Чете го — вж. приложение № 18, Т. I)

Въ този членъ комисията направи следното измѣнение: „чл. 208“ се повтаря два пъти и затуй първиятъ пътъ се изхвърля и се замѣства съ „чл. 160“.

Председателъ: Ще поставя на гласуване чл. 277, който става чл. 275. Ония отъ васъ, които приематъ този членъ тъй, както се докладва, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): Чл. 278 става чл. 276. (Чете го — вж. приложение № 18, Т. I)

Въ този членъ комисията направи следното измѣнение: „чл. 91“ се изхвърля и се замѣства съ „чл. 92“ — по погрѣшка е напечатано „91“.

Председателъ: Ще поставя на гласуване чл. 278, който става чл. 276. Ония отъ васъ, които приематъ този членъ тъй, както се докладва, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): Чл. 279 става чл. 277. (Чете го — вж. приложение № 18, Т. I)

Комисията прередактира този членъ така: (Чете) „Наказва се съ глоба отъ 500 до 5.000 л. този, който наруши чл. чл. 71, 72, 84, 97, 98, 158, 202, 238, 244 и 250—255“.

Председателъ: Ще поставя на гласуване чл. 279, който става чл. 277. Ония отъ васъ, които приематъ този членъ въ новата му редакция, предложена отъ комисията, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): Чл. 280 става чл. 278. (Чете го — вж. приложение № 18, Т. I)

Комисията прередактира този членъ така: (Чете) „Наказва се съ глоба отъ 1.000 до 10.000 л. и съ затворъ отъ единъ до три месеца този, който наруши чл. чл. 115, 117, 128—129 включително, 131, 132, 147, 152 и 205“.

Председателъ: Ще поставя на гласуване чл. 280, който става чл. 278. Ония отъ васъ, които приематъ този членъ въ новата му редакция, предложена отъ комисията, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): (Чете чл. 281 — вж. приложение № 18, Т. I)

Комисията изхвърли този членъ.

Председателъ: Комисията предлага да се изхвърли чл. 281. Ония отъ васъ, които приематъ това предложение на комисията, да се изхвърли този членъ, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): Чл. 282 става чл. 279. (Чете го — вж. приложение № 18, Т. I)

Комисията прие този членъ безъ измѣнение.

Председателъ: Има думата народниятъ представителъ г. Димитъръ Тодоровъ.

Д. Тодоровъ (д. сг): Г. г. народни представители! Касае се да се приеме единъ членъ отъ този законъ, съ който се налагатъ глоби на кметоветъ и секретаръ-бирачицъ. Известно ни е, колко е стеснено финансовото положение на общините и ще бъде твърде жестоко, ако кметъ или секретаръ-бирачка затова, че понѣкога забавили да внесатъ приходите по фонда за елизоотицъ или поради туй, че по една или друга причина са похарчили гъзи пари за друга цель, бѫдатъ наказани най-малко съ 1000 лв. глоба. Азъ признавамъ, че и при такова строго наказание фондътъ не може да събира приходите си и затуй бихъ предложилъ думитъ „отъ 1.000 л. до 2.000 л.“ да се замѣнятъ съ думитъ „до 2.000 л.“, та когато кметоветъ еж по-малко виловни, да се даде възможностъ на министъра да имъ наложи и по-малка глоба.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): Съгласенъ съмъ съ предложението на г. Димитъръ Тодоровъ.

Д. Тодоровъ (д. сг): Да се каже „се наказватъ съ глоба до 2.000 л.“

Председателъ: Г. г. народни представители! Има предложение по чл. 282, който става чл. 279, направено отъ

народния представител г. Димитър Тодоровъ, въ смисълъ — накрая на членъ, вмѣсто „глоба отъ 1.000 до 2.000 л.“ да се каже „глоба до 2.000 л.“ Онѣзи отъ васъ, които приематъ това предложение, моля, да вдигнатъ ржка. Болшинство, Събранието приема.

Ще поставя на гласуване цѣлия членъ, заедно съ приемото измѣнение. Онѣзи отъ васъ, които приематъ чл. 282, който става чл. 279, съ току-що приемото измѣнение, моля, да вдигнатъ ржка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): Чл. 283 става чл. 280. (Чете го — вж. приложение № 18, Т. I).

Комисията измѣня въ текста чл. чл. 61 и 69 на чл. чл. 64 и 65.

Председателътъ: Ще поставя на гласуване чл. 283, който става чл. 280, съ предложените отъ комисията измѣнения. Онѣзи отъ васъ, които приематъ този членъ съ предлаганието измѣнения, моля, да вдигнатъ ржка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): Чл. 284 става чл. 281. (Чете го — вж. приложение № 18, Т. I)

Комисията не е направила никакви измѣнения.

Председателътъ: Ще поставя на гласуване чл. 284, който става чл. 281. Онѣзи отъ васъ, които приематъ този членъ така, както се прочете, моля, да вдигнатъ ржка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): Чл. 285 става чл. 282. (Чете го — вж. приложение № 18, Т. I)

Комисията не е направила никакви измѣнения.

Председателътъ: Ще поставя на гласуване чл. 285, който става 282. Онѣзи отъ васъ, които приематъ този членъ така, както се прочете, моля, да вдигнатъ ржка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): Чл. 286 става чл. 283. (Чете го — вж. приложение № 18, Т. I)

Комисията не е направила никакви измѣнения.

Председателътъ: Ще поставя на гласуване чл. 286, който става 283. Онѣзи отъ васъ, които приематъ този членъ така, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ ржка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): Чл. 287 става чл. 284. (Чете го — вж. приложение № 18, Т. I)

Комисията не е направила никакви измѣнения.

Председателътъ: Ще поставя на гласуване чл. 287, който става чл. 284. Онѣзи отъ васъ, които приематъ този членъ така, както се прочете, моля, да вдигнатъ ржка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): Чл. 288 става чл. 285. (Чете го — вж. приложение № 18, Т. I)

Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателътъ: Има думата народниятъ представител г. Димитър Тодоровъ.

Д. Тодоровъ (д. сг): Моля комисията и г. г. народниятъ представители да се съгласятъ този членъ да се изхвърли съвсемъ. Привличамъ върху него вниманието на юристичъ. Мисля, че не би могло да се налагатъ наказания и за нарушения на заповѣди и наредби. Подобни наказания може да се налагатъ, струва ми се, когато се нарушиха изрично законътъ, защото не можемъ да знаемъ какви наредби ща издаде единъ ветеринаренъ лѣкаръ, съмѣтайки ги въ духа на закона.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): Г. г. народни представители! Нѣмамъ никакъ противъ предложението на г. Димитър Тодоровъ. Азъ съмъ съгласенъ да се изхвърли този членъ.

Председателътъ: Има предложение отъ г. Димитър Тодоровъ, този членъ да се изхвърли. Моля онѣзи отъ васъ, които приематъ това предложение, да вдигнатъ ржка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): Чл. 289 става чл. 285. (Чете го — вж. приложение № 18 Т. I)

Комисията не е направила никакво измѣнение.

Председателътъ: Ще поставя на гласуване чл. 289, който става чл. 285. Моля онѣзи отъ васъ, които приематъ този членъ тъй, както се прочете, да вдигнатъ ржка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): Чл. 290 става чл. 286. (Чете го — вж. приложение № 18, Т. I)

Комисията не е направила никакви измѣнения.

Председателътъ: Ще поставя на гласуване чл. 290, който става чл. 286. Онѣзи отъ васъ, които приематъ този членъ тъй, както се прочете, моля, да вдигнатъ ржка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): Чл. 291 става чл. 287. (Чете го — вж. приложение № 18, Т. I)

Комисията не е направила никакви измѣнения.

Председателътъ: Ще поставя на гласуване чл. 291, който става чл. 287. Онѣзи отъ васъ, които приематъ този членъ тъй, както се прочете, моля, да вдигнатъ ржка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): Чл. 292 става чл. 288. (Чете го — вж. приложение № 18, Т. I)

Комисията не е направила никакви измѣнения.

Председателътъ: Ще поставя на гласуване чл. 292, който става чл. 288. Онѣзи отъ васъ, които приематъ този членъ тъй, както се прочете, моля, да вдигнатъ ржка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): Чл. 293 става чл. 289. (Чете го — вж. приложение № 18, Т. I)

Комисията не е направила никакви измѣнения.

Председателътъ: Ще поставя на гласуване чл. 293, който става чл. 289. Онѣзи отъ васъ, които приематъ този членъ тъй, както се прочете, моля, да вдигнатъ ржка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): Чл. 294 става чл. 290. (Чете го — вж. приложение № 18, Т. I)

Комисията прередактира този членъ така: (Чете) „Жалбата противъ постановлението се предава чрезъ длъжностното лице, което е издало това постановление“.

Председателътъ: Ще поставя на гласуване чл. 294, който става чл. 290, въ току-що прочетената отъ г. докладчика редакция. Онѣзи отъ васъ, които приематъ този членъ така, както се прочете въ новата му редакция, моля, да вдигнатъ ржка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): Чл. 295 става чл. 291. (Чете го — вж. приложение № 18, Т. I)

На третия редъ следъ думата „репава“, комисията предлага да се прибави „най-слепишно“.

Председателътъ: Ще поставя на гласуване чл. 295, който става чл. 291. Онѣзи отъ васъ, които приематъ този членъ така, както се докладва съ измѣнението на комисията, моля, да вдигнатъ ржка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): Чл. 296 се премахва.

Председателътъ: Има предложение отъ комисията чл. 296 да се премахне.

Онѣзи отъ васъ, които приематъ това предложение, моля, да вдигнатъ ржка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): Чл. 297 става чл. 292. (Чете го — вж. приложение № 18, Т. I)

Комисията не е направила никакви измѣнения.

Председателътъ: Ще поставя на гласуване чл. 297, който става чл. 292. Онѣзи отъ васъ, които сѫ съгласни да се приеме този членъ тъй, както се прочете, моля, да вдигнатъ ржка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): Чл. 298 става чл. 293. (Чете го — вж. приложение № 18, Т. I)
Комисията не е направила никакви измѣнения.

Председателътъ: Онѣзи отъ вѣсъ, които приематъ този членъ тѣй, както се прочете, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранieto приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): Чл. 299 става чл. 294 — вж. приложение № 18, Т. I)
Комисията не е направила никакви измѣнения.

Председателътъ: Онѣзи отъ вѣсъ, които приематъ този членъ тѣй, както се прочете, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранieto приема.

Докладчикъ д-ръ Н. Кормановъ (д. сг): Чл. 300 става чл. 295. (Чете го — вж. приложение № 18, Т. I)
Комисията не е направила никакви измѣнения.

Председателътъ: Онѣзи отъ вѣсъ, които приематъ този членъ тѣй, както се прочете, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранieto приема.

Г. г. народни представители! Третата точка отъ дневния редъ е: одобрение предложението за одобрение протокола отъ 28 мартъ 1924 г., подписанъ между българското правителство и Междудържавната комисия въ България, за уреждането окупационния дългъ и пр. Понеже това предложение се раздаде едва днесъ, то не ще може да биде разгледано. Ще остане за следното заседание.

Преди да пристъпимъ къмъ разглеждане на друга точка отъ дневния редъ, давамъ 10 минути отдихъ.

(Следътъ отдиха)

Председателътъ: (Звъни) Г. г. народни представители! Продължаваме заседанието. Преди да пристъпимъ къмъ точка четвъртата отъ дневния редъ, има да ви съобщя, че въ бютото на Народното събрание е постъпилъ законопроектъ за съдение на министрътъ, който ще се раздаде на г. г. народните представители.

Пристигваме къмъ четвърта точка отъ дневния редъ: разглеждане бюджетопроекта за разходите на Върховното правителство за 1924/1925 финансова година.

Моля г. докладчика да направи своя докладъ.

Докладчикъ Н. Рачевъ (д. сг): (Чете)

„БЮДЖЕТЪ

за разходите на Върховното правителство за 1924/1925 финансова година.“

Председателътъ: Ония отъ вѣсъ, които приематъ заглавието така, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранieto приема.

Докладчикъ Н. Рачевъ (д. сг): (Чете § 1 — вж. приложение № 18, Т. III)

Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателътъ: Понеже никой не иска думата по § 1, ще го поставя на гласуване. Ония отъ вѣсъ, които приематъ § 1 тѣй, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранieto приема.

Докладчикъ Н. Рачевъ (д. сг): (Чете § 2 — вж. приложение № 18, Т. III)

Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателътъ: Понеже никой не иска думата по § 2, ще го поставя на гласуване. Ония отъ вѣсъ, които приематъ § 2 тѣй, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранieto приема.

Докладчикъ Н. Рачевъ (д. сг): (Чете § 3 — вж. приложение № 18, Т. III)

Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателътъ: Ще поставя на гласуване § 3. Ония отъ вѣсъ, които приематъ § 3 тѣй, както се докладва, моля да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранieto приема.

Докладчикъ Н. Рачевъ (д. сг): (Чете § 4 — вж. приложение № 18, Т. III)

Комисията увеличи кредитата по този параграфъ отъ 1.750.000 л. на 1.950.000 л.

Председателътъ: Ще поставя на гласуване § 4 заедно съ измѣнението на комисията. Ония, които приематъ § 4,

което се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранieto приема

Докладчикъ Н. Рачевъ (д. сг): (Чете § 5 — вж. приложение № 18, Т. III)
Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателътъ: Ще поставя на гласуване § 5. Ония отъ вѣсъ, които приематъ § 5 така, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранieto приема.

Докладчикъ Н. Рачевъ (д. сг): (Чете § 6 — вж. приложение № 18, Т. III)
Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателътъ: Ще поставя на гласуване § 6. Ония отъ вѣсъ, които приематъ § 6 така, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранieto приема.

Докладчикъ Н. Рачевъ (д. сг): (Чете § 7 — вж. приложение № 18, Т. III)
Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателътъ: Ще поставя на гласуване § 7. Ония отъ вѣсъ, които приематъ § 7 така, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранieto приема.

Докладчикъ Н. Рачевъ (д. сг): (Чете § 8 — вж. приложение № 18, Т. III)
Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателътъ: Ще поставя на гласуване § 8. Ония отъ вѣсъ, които приематъ § 8 тѣй, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранieto приема.

Докладчикъ Н. Рачевъ (д. сг): (Чете § 9 — вж. приложение № 18, Т. III)
Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателътъ: Ще поставя на гласуване § 9. Ония отъ вѣсъ, които приематъ § 9 така, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранieto приема.

Докладчикъ Н. Рачевъ (д. сг): (Чете § 10 — вж. приложение № 18, Т. III)
Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателътъ: Ще поставя на гласуване § 10. Ония отъ вѣсъ, които приематъ § 10 така, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранieto приема.

Докладчикъ Н. Рачевъ (д. сг): (Чете § 11 — вж. приложение № 18, Т. III)
Бюджетарната комисия намали представителните пари на председателя отъ 96.000 л. на 72.000 л. и на драмата подпредседателя отъ 60.000 на 30.000 л. Всичко 144.000 л.

Председателътъ: Ще поставя на гласуване § 11. Ония отъ вѣсъ, които приематъ § 11 заедно съ измѣненията, които предлага комисията, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранieto приема.

Докладчикъ Н. Рачевъ (д. сг): (Чете § 12 — вж. приложение № 18, Т. III)
Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателътъ: Ще поставя на гласуване § 12. Ония отъ вѣсъ, които приематъ § 12 така, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранieto приема.

Докладчикъ Н. Рачевъ (д. сг): (Чете § 13 — вж. приложение № 18, Т. III)
Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателътъ: Ще поставя на гласуване § 13. Ония отъ вѣсъ, които приематъ § 13 така, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранieto приема.

Докладчикъ Н. Рачевъ (д. сг): (Чете § 14 — вж. приложение № 18, Т. III)
Комисията намали кредитата по този параграфъ отъ 841.340 л. на 820.740 л., отъ които за заплатата — 440.740 л., и за добавъчно възнаграждение и 50% — 380.000 л.

Председателътъ: Ще поставя на гласуване § 14. Ония отъ вѣсъ, които приематъ § 14 съ намалението, което прави комисията, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранieto приема.

Докладчикъ Н. Рачевъ (д. сг): (Чете § 15 — вж. приложение № 13, Т. III)

Въ забележката къмъ тоя § комисията замъни думитъ „два месеца“ съ „единъ месецъ“, а въ края прибави думитъ: „а коректорите и преводачите — следъ свършване на работата си.“

Председателътъ: Ще поставя на гласуване § 15. Ония отъ васъ, които приематъ § 15 заедно съ измѣнениета, които предлага комисията, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранieto приема.

Докладчикъ Н. Рачевъ (д. сг): (Чете § 16 — вж. приложение № 13, Т. III)

Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателътъ: Ще поставя на гласуване § 16. Ония отъ васъ, които приематъ § 16 както се докладва, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранieto приема.

Докладчикъ Н. Рачевъ (д. сг): (Чете § 17 — вж. приложение № 13, Т. III)

Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателътъ: Ще поставя на гласуване § 17. Ония отъ васъ, които приематъ § 17 тъй, както се докладва, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранieto приема.

Докладчикъ Н. Рачевъ (д. сг): (Чете § 18 — вж. приложение № 13, Т. III)

Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателътъ: Ще поставя на гласуване § 18. Ония отъ васъ, които приематъ § 18 тъй, както се докладва, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранieto приема.

Докладчикъ Н. Рачевъ (д. сг): (Чете § 19 — вж. приложение № 13, Т. III)

Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателътъ: Ще поставя на гласуване § 19. Ония отъ васъ, които приематъ § 19 така, както се докладва, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранieto приема.

Докладчикъ Н. Рачевъ (д. сг): (Чете § 20 — вж. приложение № 13, Т. III)

Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателътъ: Ще поставя на гласуване § 20. Ония отъ васъ, които приематъ § 20 тъй, както се докладва, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранieto приема.

Докладчикъ Н. Рачевъ (д. сг): (Чете § 21 — вж. приложение № 13, Т. III)

Комисията намали кредитата по този параграфъ отъ 70.000 на 50.000 л. Въ скъпия параграфъ длъжността „шофьоръ“ се зачертка, понеже тази служба се прекъръли и то Министерството на благоустройството.

Председателътъ: Ще поставя на гласуване § 21. Ония отъ васъ, които приематъ § 21 заедно съ измѣнениета, които се предлагатъ отъ комисията, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранieto приема.

Докладчикъ Н. Рачевъ (д. сг): (Чете § 22 — вж. приложение № 13, Т. III)

Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателътъ: Ще поставя на гласуване § 22. Ония отъ васъ, които приематъ § 22 така, както се докладва, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранieto приема.

Докладчикъ Н. Рачевъ (д. сг): (Чете § 23 — вж. приложение № 13, Т. III)

Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателътъ: Поставямъ на гласуване § 23. Ония отъ васъ, които приематъ § 23, тъй както се докладва, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранieto приема.

Докладчикъ Н. Рачевъ (д. сг): (Чете § 24 — вж. приложение № 13, Т. III)

Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателътъ: Поставямъ на гласуване § 24. Ония отъ васъ, които приематъ § 24 тъй, както се докладва, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранieto приема.

Докладчикъ Н. Рачевъ (д. сг): (Чете § 25 — вж. приложение № 13, Т. III)

Въ този параграфъ думитъ „за които разрешенитѣ кредити не сѫ стигнали, както и за които не е имало разрешенитѣ кредити“ се зачертава.

Председателътъ: Поставямъ на гласуване § 25. Ония отъ васъ, които приематъ този параграфъ, тъй както се докладва, съ измѣнението направено отъ комисията, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранieto приема.

Докладчикъ Н. Рачевъ (д. сг): Бюджетарната комисия предвиди новъ § 26 съ забележка. Този параграфъ има следната редакция. (Чете) „Възлагаждане на постоянната персоналъ въ стенографското отдѣление и въ канцеларията за всѣка разпространена отъ Държавната печатница печатна кола отъ стенографскитѣ дневници на Народното събрание по 20 ст. на екземпляръ, разпределено съ заповѣдъ отъ председателя на Народното събрание, съобразно съ положения труда и усърдие — 120,000 л.

Забележка. Всички държавни, окръжни и общински учреждения получаватъ задължително стенографските дневници срещу заплашане стойността имъ“.

Председателътъ: Поставямъ на гласуване новия § 26, предвиденъ отъ комисията. Ония отъ васъ, които приематъ § 26, тъй както се докладва, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранieto приема.

Има думата народниятъ представител г. Владимиръ Молловъ.

В. Молловъ (д. сг): Преди приключване на бюджета на Върховното правителство азъ мисля, че въ бюджета на Народното събрание тръбва да се предвиди още единъ кредитъ за помошъ за пътуване на народни представители въ конгреса на Интерпарламентарния съюзъ и международния парламентаренъ конгресъ по търговията, който сега ще има конгресъ въ Брюкселъ, за който конгресъ виждамъ, че има една покана изпратена до Народното събрание и за който конгресъ се правятъ големи приготовления. Въ бюджета на Народното събрание досега не е билъ предвидянъ такъвъ кредитъ. Тръбва да се каже, че и България до последно време не е вземала участие въ тъзи конгреси. Въ други държави се предвиждатъ сравнително много големи суми. Споредъ съдържанията, които имамъ, въ бюджета на норвежкия парламентъ се предвиждатъ 50 хиляди порвежки крони, които се равняватъ на 1 милионъ български лева; също големи суми се предвиждатъ въ Швеция, въ Дания и въ други страни. Естествено, че тия суми, които ще се предвидятъ, нѣма да стигнатъ за покриване на всички разноски, но тѣ ще бѫдатъ една помощъ за изплащане на пътните пари, които сега сѫ извѣнредно големи, а също и на известна част отъ дневните разходи, защото съ средствата, съ които разполага българскиятъ народенъ представител, естествено той не може съ достатъчно достойнство да представлява своето отечество въ тъзи конгреси. Азъ съмъ тамъ, че въ това отношение е желателно да бѫде предвиденъ кредитъ въ една определена сума и моля г. министра на финансите да опредѣли тая сума, която ще служи като помощъ въ разходите, които ще се правятъ по тъзи конгреси, а също и за изплащане на котизациите, които ще сме длъжни да плащаме въ тъзи съюзи. Само въ Интерпарламентарния съюзъ вносната е 1.000 швейцарски франка, което прави 25 хиляди лева, същото е и въ парламентарната конференция по търговията. Така азъ съмъ тамъ, че единъ кредитъ отъ 200—250 хиляди лева ще бѫде една много скромна сума, съ която едва ще могатъ да се удовлетворяватъ нуждите, които се явяватъ въ това отношение.

Докладчикъ Н. Рачевъ (д. сг): Г. Молловъ! Ако можете, да редактирате параграфа.

В. Молловъ (д. сг): „За пътни и дневни на народниятъ представители, които ще представляватъ Народното събрание въ конгресите на Интерпарламентарния съюзъ и на Международния парламентаренъ конгресъ по търговията, и за изплащане на котизациите въ тяхъ“.

И. Симеоновъ (д. сг): Не фондъ или помошъ, а кредитъ да се предвиди.

В. Молловъ (д. сг): Да, кредитъ.

Председателът: Има думата народният представител Г. Петко Стояновъ.

Г. Стояновъ (д. сг): Тръбва да долова на почитаемите народни представители, че този въпросъ се повдигна и във бюджетарната комисия, която имамъ честта да председателствува, и тамъ се обсъжда нѣколько пакти. И ако не се предвиди специално перо, то е затуй, защото въ нация бюджетъ има едно перо за подпомагане на българската кауза и въ комисията се посочи тамъ да се отнесатъ всички разходи, които въ такива случаи биха били необходими. Ето защо бюджетарната комисия, макаръ да биде съсизрама съ тажова едно предложение — азъ го направихъ, защото г. Молловъ преди да замине за Базель ми каза сѫщото — счете че е излишно да се предвижда специално перо предъ видъ на това, че сѫществува перо за защита на българската кауза.

В. Молловъ (д. сг): Това не е защита на българската кауза. По-удобно е да се предвиди въ бюджета на Народното събрание.

Г. Стояновъ (д. сг): Азъ счехъ за необходимо да дамъ тѣзи обяснения.

Председателът: Г. Молловъ! Фиксирайте ли нѣкаква сума?

В. Молловъ (д. сг): Азъ мисля, че г. министърът на финансите тръбва да фиксира сумата. Азъ предлагамъ 300 хиляди лева.

Министъръ П. Тодоровъ: 300 хиляди лева е много.

В. Молловъ (д. сг): Азъ мога да Ви кажа, че не е много; недайте прави пазарътъ.

Министъръ П. Тодоровъ: Азъ съмътамъ, че тази практика, която имаше въ министерото, да отиватъ въ чуждина много народни представители, ще се изостави.

В. Молловъ (д. сг): Нѣма да отиватъ много.

Министъръ П. Тодоровъ: Ще отиватъ по двама, по трима, най-много четирима души и то, разбира се, хора компетентни, които познаватъ работата, и които знаятъ езици, а не както бѣше по-рано, да се конкуриратъ кои да отидатъ, като си служеха съ много прекрасните похвани. Азъ съмътамъ да се предвиди една сума отъ 200 хиляди лева, която ще бѫде предоставътчна. Може да останатъ отъ нея икономии.

В. Молловъ (д. сг): Нѣма да останатъ, понеже едно отиване и завръщане на единъ човѣкъ струва 20 хиляди лева.

Председателът: Понеже никой не иска думата по изложеното предложение отъ г. Молловъ, ще го поставя на гласуване. Ония отъ васъ, които сѫмъ съгласни да се предвиди новъ § 27 за пътни и дневни на народният представител, които ще представляватъ Народното събрание въ конгреса на Интерпарламентария съюз и на международния парламентарен контингентъ по търговията, и за изплащане на котизациите въ тѣхъ, въ размѣръ на 200 хиляди лева, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Рачевъ (д. сг): (Чете)

„Глава V.

„Министерски съветъ“.

§ 26 става 28. (Чете го — вж. приложение № 13, Т. III). Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателът: Ще поставя на гласуване § 26, който става § 28. Ония отъ васъ, които приематъ този параграфъ, както се докладва отъ г. докладчика, моля да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

П. Алексовъ (д. сг): Да се четатъ и табличите.

В. Молловъ (д. сг): Табличите не се четатъ.

Председателът: Тѣ сѫ само за пояснение къмъ става.

В. Молловъ (д. сг): Споредъ конституцията, бюджетът не се четатъ статии по статии; табличите не се четатъ.

Министъръ П. Тодоровъ: Табличите не се четатъ.

Председателът: Табличите сѫ само за указание на народните представители, а не за друго.

В. Молловъ (д. сг): Разбира се.

Докладчикъ Н. Рачевъ (д. сг): (Чете)

„Веществени разходи“.

§ 27 става § 29. (Чете го — вж. приложение № 13, Т. III). Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателът: Ще поставя на гласуване § 27, който става § 29. Ония отъ васъ, които приематъ този параграфъ, както се докладва отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Рачевъ (д. сг): § 28 става § 30. (Чете го — вж. приложение № 13, Т. III).

Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателът: Ще поставя на гласуване § 28, който става § 30. Ония отъ васъ, които приематъ този параграфъ, както се докладва отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Рачевъ (д. сг): § 29 става § 31. (Чете го — вж. приложение № 13, Т. III).

Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателът: Ще поставя на гласуване § 29, който става § 31. Ония отъ васъ, които приематъ този параграфъ, както се докладва отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Рачевъ (д. сг): (Чете § 30 — вж. приложение № 13, Т. III).

Бюджетарната комисия зачертка този параграфъ. Г. председателът на бюджетарната комисия може да даде пояснение, защо се зачертка. Стана въпросъ да се остави една единствена юридическа комисия при министерството на правосъдието.

Председателът: Има думата народният представител Г. Петко Стояновъ.

П. Стояновъ (д. сг): Г. г. народният представители! Въпросътъ, който се зачеква тукъ, е свързанъ съ една цѣла серия отъ голъми въпроси, които се дебатирала общо въ бюджетарната комисия, и сега инцидентно азъ не мога да ви докладвамъ всичко въ най-голъми подробности. Само едно нѣщо ще ви кажа. Азъ съмъ налоговарътъ отъ бюджетарната комисия да ви занимая съ единъ общъ докладъ върху ония основни въпроси, които се повдигнаха по досега преминали презъ бюджетарната комисия бюджетопроектъ и по които се установиха едни общи възгледи. Тъй като всички бюджетопроектъ не сѫ свършени, то заради това, а още повече, понеже се гласуваха 2/12 и се реши, щото въ плenума бюджетопроектътъ да бѫде внесенъ на второ четене, следъ като бѫдатъ преминати въ комисията всички разходни и приходни бюджетопроектъ и следъ като се установи балансътъ...

К. Пастуховъ (с. д): Защо ги разглеждаме, щомъ имамъ решение на Народното събрание да не се разглеждатъ поотделно, преди да се разглеждатъ всички бюджетопроектъ отъ комисията?

П. Стояновъ (д. сг): Моля, чакайте да говоря.

К. Пастуховъ (с. д): Ама този въпросъ тръбвало да се обясни най-напредъ. Имаше решение на Народното събрание. Защо пристъпваме къмъ разглеждане на едни бюджетопроектъ, щомъ всички не сѫ готови отъ комисията?

П. Стояновъ (д. сг): Нали Ви казвамъ? — Заради това защото всички не сѫ свършени, и понеже бѣше се решило, щото бюджетопроектътъ да бѫде внесенъ балансиранъ въ

пленума на Народното събрание, следът разглеждане на всички отдълни приходи и разходи, и тогава да се направи този докладъ, за да могатъ да се взематъ предъ видъ отъ пленарното заседание всички ония основни директиви, които бюджетарната комисия е имала предъ видъ, за да даде такава или онакава физиономия на целия бюджетъ или на неговите отдълни части, то заради това азъ не можахъ да направя своя докладъ. Обаче, виждамъ, че както сега се поставя въпросътъ и както г. докладчикът, секретаръ на комисията, го поставя, тръбва да се кажатъ искажени думи.

§ 30 отъ бюджетопроекта на Върховното правителство застъга една държавна служба, юрисконсултската. Въ това отношение, понеже конститурахме — а ако погледнете отдълните бюджети, и вие ще видите това — че въ много бюджети на отдълните министерства или ведомства все има такива комисии, понеже това се отнася до общата работа на държавата като страна, като фисък или като власт, като суверенитет, какът да се постиши и какът да се действува въ конкретните случаи, и понеже въ всичките тия случаи тръбва да има едно единство, бюджетарната комисия се установи на въпроса, да се създаде при Министерството на правосъдието една централна юридическа, юрисконсултска комисия, която да бъде предвидена въ един по-голямъ състав и която да се запази съ всичките въпроси, които биха се повдигали по отдълните ведомства. Ето защо и тукъ именно той параграфъ е предвиден въ такава една измѣнена форма.

Успоредно съ тоя въпросъ за унифицирането, така да се каже, че юрисконсултската работа въ всичките ведомства, се повдигна голъмъ въпросъ за унифицирането на различните службы, които така разложено виждате въ отдълните бюджети, по който въпросъ бюджетарната комисия още не съвршила, заради това защото не е разгледала всичките бюджетопроекти. Напримеръ, ще ви посоча единъ такъвъ въпросъ, който се повдигна и който отне на бюджетарната комисия твърде много време — въпросът за изсушителните работи, които Министерството на вътрешните работи и народното здраве е предприемало и предприема досега. А въ бюджетопроектът вие ще видите какви голъми кредити се искаятъ, напримеръ, отъ Министерството на земеделието и държавните имоти, където пъкъ се вършатъ голъмъ работи по каптиране водите, по урегулиране на бръговетъ, по изсушаване на блатата и т. н., съ целъ да се създаде теренъ, съ целъ да се създадатъ нови земи, да се покръпятъ пороцата, за да не се засипватъ сегашните културни земи и т. н. Всички тия въпроси ище обеждаждате, обаче не сме дошли до едно дефинитивно, окончателно решение. Та, казвамъ, тия въпросъ, който тукъ ни е поставенъ сега съ § 30, има различни отклонения и взема различни форми. Заради това азъ считаътъ — на и бюджетарната комисия въ грамадното съ общността не, а единодушно бъ на това мнение — че ще бъде по-добре да оставимъ всички тия въпроси да бъдатъ разрешени, когато ще разглеждаме всичките разходни бюджетопроекти. И азъ инцидентно, вземайки поводъ . . .

К. Пастуховъ (с. д.): Има единъ основенъ въпросъ: Вие, като председателъ на бюджетарната комисия, съмътате ли, че Народното събрание тръбва сега да разглежда бюджетопроектътъ, че Народното събрание тръбва да уважава решението си?

П. Стояновъ (д. сг): Азъ тукъ съмъ единъ народенъ представител и моето мнение по тия въпросъ е ясно, когато излагамъ мнението на бюджетарната комисия, което мнение азъ също така съмъ защищавашъ и което до сега ище всички сме защищавали. Днесъ ище имахме заседание до 1½ ч. следът обядъ по същия този въпросъ и взехме същото становище. Та, излагайки всичко това инцидентно къмъ § 30, казвамъ, че измѣнението, което е направено въ него, е направено съ огледъ на онова, за което бъше се засиралъ и уведоменъ своеевременно и г. министъръ на правосъдието: при неговото ведомство — а бюджетопроекта на Министерството на правосъдието още не сме го прегледали — да се създаде такава юридическа, юрисконсултска комисия, която да разглежда всичките въпроси, които засъгватъ държавата като фисък и като власт.

Председателъ: Има думата народниятъ представител г. Кръстю Пастуховъ.

К. Пастуховъ (с. д.): Г. г. народни представители! Азъ се възползвахъ отъ съобщението на председателя на

бюджетарната комисия, за да взема думата и да си кажа мнението по въпроса, който за менъ е малко принципиаленъ, толкъзъ повече, че азъ обичамъ да държа на формата, която не съмътамъ, че е празна дума, и колкото повече Народното събрание я уважава, толкова повече ище ще усвоимъ една парламентарна практика, която следватъ западните държави. Припомнозватъ си много добре и чини ми се, че по предложението на нѣкой отъ г. г. министри тъй бъше се решило да се вдигнатъ поставените на днешенъ редъ бюджетопроекти, предъ видъ на това, че тръбвало да се разгледатъ всичките въ бюджетарната комисия и, следъ като бъдатъ изгответи тамъ, да бъдатъ внесени ново въ Народното събрание. И затова Камарата взема това решение и гласува дори 2/12 на правителството, за да може да функционира държавата въ течение на два месеца.

Днесъ се поставя пъкъ бюджетопроекти на разглеждане, безъ да е изпълнено — както съобщава г. председателъ на бюджетарната комисия — решението на Народното събрание. И както разбирамъ отъ изложението на председателя на бюджетарната комисия, било по-добре — и така си е — да бъдатъ разгледани разходите и приходите отъ бюджетарната комисия и тогава да бъдатъ внесени бюджетопроектътъ въ Народното събрание. Не мога да ви уверя, че практиката на Народното събрание е била константна въ това отношение, защото у насъ не е имало парламентарна традиция и често пъти правителствата ни съ гледали да претупватъ надв-натри бюджетите, възползвани отъ това, че разполагатъ съ болшинство въ Камарата. И затова по-върното е да говоримъ, че у насъ имаме само една външна парламентарна форма. Но като се мъчимъ да създаваме отсега за въ бъдеще новъ парламентаренъ редъ, тръбва да усвоимъ и нови пътища. Другаде дори комисията излиза съ единъ докладъ, за да освѣтли Народното събрание върху измѣненията, които съ станали, и да го възьне въ сѫщността на въпросите, които съ били спорни или пъкъ съ създавали особенъ интерес въ ердата на Събранието. И докладчиците на бюджетарната комисия съ давали предварително освѣтление предъ Събранието, като съ посочвали на измѣненията и причините, които съ я накарали да приеме едно или друго положение. Така е другаде. Азъ мисля, че и у насъ тръбва да следвамъ тая практика, толкъзъ повече, че дадохме признания съ самото пожелание на самото правителство да я следвамъ. Което е прието днесъ, не можемъ да се повърнемъ безъ съмнение — нека го съмътимъ за прието. Но онѣзи бюджетопроекти, които стоятъ на днешенъ редъ, мисля, че самото председателство не тръбва да ги слага на разглеждане, помът е узнало, че бюджетарната комисия не е прегледала всичките, че тя следователно, още не е готова съ своята работа. Азъ мисля, че въ такъвъ случай, предъ видъ на взетото решение, тръбва да отложимъ разглеждането на висящите, непристи, негласувани досега бюджетопроекти, като пожелаемъ, щото бюджетарната комисия да бъде по-сръчна въ работата си, да ги разгледа въ по-скоро време и да ги внесе на Народното събрание изцѣло, за да бъдатъ тѣ приети.

Г. г. народни представители! Нѣма причина да се противи и правителството, защото работата най-после не е отъ такъвъ спешенъ характеръ. Припомнозватъ си, че едно време, въ края на 1913 г. на 31 декември, посрѣдъ нощъ, г. Радославовъ ни караше да му гласуваме бюджетопроекта и заявяваше: „Ако не го гласувате, държавата ще остане безъ бюджетъ и нейния пулъ ще спре“, макаръ, по закона за отчетността на бюджета, държавата да е властна да упражнява стария бюджетъ до края на м. януари и дотогава Народното събрание да можеше да гласува новия бюджетъ. Но тази бъше парламентарна практика: тръбаше да се намѣри единъ поводъ да се разтури Камарата, толкъзъ повече, че и представителятъ на Австро-Унгарската монархия тогава, графъ Тарновски, бъше въ дипломатическата ложа и очаквале ефекта отъ Радославовите изявления. Слава Богу, не подозирате правителството въ такива попълзновения и нѣмаме причина партизанска или друга, да бързаме да изнасилимъ едно решение, вземено отъ Народното събрание.

Ето защо, въ такъвъ случай поне, когато нѣмаме нѣкой интересъ, да постъпимъ парламентарно, за да създадемъ една традиция, която да следваме както ини, а така също да пожелаемъ да я следвавъ и другите, които дойдатъ подиръ насъ.

Прочее, че моля г. председателя да вземе акть отъ изявленията на г. председателя на бюджетарната комисия и отъ решението на Народното събрание, да бъдатъ препратени бюджетопроектътъ въ комисията, разгледани

тамъ и изцѣло повърнати на докладъ, както си му е редътъ и както е искано.

П. Стояновъ (д. с.): Тѣзи бюджетопроекти, които се докладват сега, сѫ преминали презъ комисията.

Докладчикъ Н. Рачевъ (д. сг.): Да.

К. Пастуховъ (с. д.): Въпросътъ е изцѣло да преминатъ.

Председателътъ: Г. Пастуховъ! Председателството не може да измѣни дневния редъ, който е гласуванъ отъ народното представителство. Ако се направи предложение по дневния редъ, ще го поставя на гласуване.

К. Пастуховъ (с. д.): Г. Председателю! Народното събрание си има решението, а когато е гласувало дневния редъ, то е съмѣтало че бюджетопроектъ ще бѫдатъ готови.

Председателътъ: Добре, направете конкретно предложение, ще го поставя на гласуване.

К. Пастуховъ (с. д.): Правя конкретно предложение, да се изпълни решението на Народното събрание, а именно бюджетопроектъ да бѫдатъ разгледани отъ комисията и, когато бѫдатъ приети отъ нея, тогава да бѫдатъ внесени на разглеждане изцѣло въ Народното събрание.

Председателътъ: Има думата г. министъръ-председателъ.

Министъръ-председателъ А. Ц. Цанковъ: Г. г. народни представители! Вие ще си спомнете, че Събраницето изказа пожелание, бюджетопроектъ да бѫдатъ внесени въ комисията, по възможност да бѫдатъ по-бързо разгледани и изцѣло повърнати пакъ въ пленума, за да минатъ по реда си. Туй бѣше пожелание, а не бѣше решение. Първото заседание бюджетарната комисия е имала на 28 мартъ, заседавала е до днесъ, съ изключение презъ великденската ваканция и е имала 24 заседания. Въ тѣзи 24 заседания бюджетарната комисия е разгледала тѣзи три бюджетопроекта плюс бюджетопроекта на Министерството на обществените сгради, който е миналъ въ едно сравнително много по-кратко време, отколкото предшествуващите три бюджетопроекта. Не осъждамъ бюджетарната комисия — работила е много старательно, повдигната сѫ били много въпроси, които сѫ повдигани и въ Министерския съветъ. Трѣбвало е тѣзи въпроси да се изяснятъ въ самата бюджетарна комисия, да се подири съответното разрешение на нѣкои отъ тѣхъ, дадено е такова на нѣкои отъ тѣхъ, а други сѫ отложени, както е напр. гоѓиманятъ въпросъ за подобрене материалистното положение на чиновничеството. По този голѣмъ въпросъ бюджетарната комисия е взела едно становище, и ако не сега, сигурно по-нататъкъ, при разглеждането на нѣкои бюджетопроекти, какъвто е този на Министерството на вътрешните работи или на Министерството на финансите, ще се направятъ опази докладъ, за който се каза отъ председателя на комисията. Ние говорихме съ него по повдигнатия въпросъ, и правителството съмѣта, че въ интереса на самата работа е — тъй като края на м. май наближава, а ние сме гласували само $\frac{2}{12}$ и ще трѣбва да искаме да се гласува още $\frac{1}{12}$ най-малко за м. юни — за да не спирате държавната машинария, да бѫдемъ по-експедитивни, и тѣзи бюджетопроекти да си минатъ по реда, по който сѫ разгледани отъ бюджетарната комисия. Надѣвамъ се, че докато тѣзи бюджетопроекти се разглеждатъ тукъ, бюджетарната комисия ще разгледа други бюджетопроекти, и така ще следватъ непрекъснато, докато завършимъ съ всичките.

Правителството настоява и моли народното представителство да се разгледатъ бюджетопроектите. Настоявамъ и моля бюджетарната комисия да бѫде по-експедитивна по останалите бюджетопроекти, за да можемъ до края на м. май да свършимъ съ всички бюджетопроекти. Това, обаче, повтарямъ, не ни пречи да се занимаемъ съ общия голѣмъ въпросъ, който е повдигнатъ отъ бюджетарната комисия и на който и правителството желае най-сетне да се даде едно съответно решение, за да се успокои най-напредъ държавното чиновничество: да се намѣрятъ средства, за да се подобри материалистното положение на служителите на държавата, безъ които тя не може да функционира нормално.

Това имахъ да кажа. Моля народното представителство, да се съгласи бюджетопроектъ да следватъ своя редъ,

тъй както е захванато, защото време не остава и се спъва нормалното функциониране на държавата. Разбира се, че не сме въ положението, въ което г. Радоставовъ постави Парламента въ 1913 г., но въ всѣки случай ние работимъ съ единъ старъ бюджетъ, съ $\frac{2}{12}$, а има служби, които се развиватъ, има въпроси, които чакатъ своето разрешение, на които въпроси новиятъ бюджетъ дава разрешението. Забавянето повече е невъзможно, тѣ требва да бѫдатъ по-скоро разрешени. Тѣзи нѣколко думи искахъ да кажа въ отговоръ на въпроса, който повдигна г. Пастуховъ.

Председателътъ: Има думата народниятъ представителъ г. Петко Стояновъ.

П. Стояновъ (д. сг.): Азъ ако вземамъ думата пакъ, то е за да прибавя много малко нѣщо. Азъ съмъ патоварътъ отъ бюджетарната комисия и ще направя този докладъ. Понеже инцидентъ се сложи на разглеждане бюджетопроекта на Върховното правителство, при който комисията не засегна комплексните въпроси, съ които тя се занима и по които трѣбва да се говори при доклада, затова съмъ тъмъ, че ще бѫде най-рационално, както каза и г. министъръ-председателъ, този докладъ да стане при разглеждането бюджетопроектъ на съвѣти министерства, когато се навлиза въ материала: това ще бѫде при разглеждането бюджетопроекта на Министерството на вътрешните работи. Бюджетарната комисия приема една процедура, за която ще си позволя по-подробно да се изкажа, когато ще направи доклада, а именно: бюджетопроектъ на едно министерство да бѫде прегледанъ отъ респективната комисия на това министерство, за да могатъ онѣзи лица отъ тая комисия, които сѫ по-право членове на бюджетарната комисия — председателъ, секретаръ и членътъ докладчика — да бѫдатъ ориентирани отъ комисията на това министерство върху онова, което характеризира ведомството на това министерство и което се отразява въ цифрите на неговия бюджетопроектъ. Така се действува и на други мѣста, и така съмътъ бюджетарната комисия, че ще може да бѫде рационализирана нѣйтата работа въ смисълъ да бѫдатъ нѣйтъ пренята кратки и поставени на съвѣршено реална база. Обаче срокътъ отъ 3—4 дена, който бѣ даденъ отъ бюджетарната комисия на респективните комисии за да си свършатъ работата се пресочи на два—три пъти и комисиите не свършиха своята работа скоро. Въроятно умората на г. г. членовете на бюджетарната комисия, изходящи отъ комисиите по съответните министерства, бѣше причина да не се явяватъ въ бюджетарната комисия. Азъ ви увѣрявамъ, че бюджетарната комисия отъ първото заседание до последното въ лицето на повече отъ половината свои членове е била на мѣстото си всѣки денъ отъ 9 ч. и четвърть сутринта, обаче много често не е могла да почне своите заседания, защото други, които сѫ необходими, за да се започне работата, сѫ пристигали къмъ 10, 11, 12 часа.

Министъръ-председателъ А. Ц. Цанковъ: Понѣкога и министрите сѫ отсътствуващи.

П. Стояновъ (д. сг.): Не е винаги необходимо тѣхното присъствие. Важното е да бѫдатъ членовете на комисията на мѣстото си, а министрите могатъ да бѫдатъ замѣстени отъ своята главни секретари, които се повикватъ своевременно. Поради тая причина пие захьснѣхъме. Но азъ мога да ви увѣря, г.-да, че бюджетарната комисия никога не е вдигала своятъ заседания по-рано отъ 1 $\frac{1}{2}$ ч., а нѣкога е заседавала и до 3 ч. следъ пладне. Днесъ тя заседава до 2 ч., вчера следъ обѣдъ до 7—8 ч.; така че ние сме положили всички усилия, не е възможно повече. Но трѣбва да се констатира, че голѣма част отъ почитениетъ членове на бюджетарната комисия не се явяватъ, а нѣкои, които се явяватъ, не сѫ много рационални въ своите разговори.

Председателътъ: Има думата народниятъ представителъ г. Димо Кърчевъ.

Д. Кърчевъ (н. л.): Г. г. народни представители! Азъ не разбрахъ, дали г. министъръ-председателъ се съгласява съ мнението на г. докладчика, сега да се вотиратъ поставените на дневенъ редъ бюджетопроекти, или той счита, че трѣбва да се дадатъ изцѣло на Народното събрание бюджетопроектъ на отдѣлните министерства и тогава, възъ основа на чл. 105 отъ конституцията, споредъ който Народното събрание преглежда бюджета, разходите ч

приходитъ на държавата, ние да пристапимъ къмъ вотиране на бюджета. Азъ считамъ, г-да, че това, което поддържа г. Пастуховъ и което до известна степень е желание и въ политиката на правителството — да се уравновесятъ приходитъ съ разходите въ новия бюджетъ на държавата за 1924/1925 финансова година — то тръбва да стане следъ като бюджетарната комисия е упражнила контрола върху комисията по министерствата, които по-отдълно съ приематъ бюджетопроектътъ. Вие знаете, че всички единъ министъръ въ своето министерство казаха: мене не ми позволя бюджетарната комисия, реслективно финансируята министъръ, да предприема тази или онази реформа, защото нѣма средства, нѣма кредитъ. Комисията по отдълните министерства постоянно действуватъ съ бюджетарната комисия, но бюджетарната комисия е, която въ последствие, най-накрая тръбва да каже своята дума. Да кажемъ, че бюджетопроектътъ на Министерството на външните работи е миналъ презъ комисията по това министерство, обаче това не стига, тръбва и бюджетарната комисия да го приеме, защото тя има за задача да уравновеси приходитъ съ разходите. На нась се даватъ по отдълно бюджетопроектътъ.

Д-ръ И. Фаденхехтъ (д. сг): Но минали презъ бюджетарната комисия.

Д. Кърчевъ (н. л.): Макаръ, но още не съ минали всички бюджетопроекти. Представете си, че увеличимъ заплатите на известни чиновници или външните други разходи цера въ бюджетопроекта на едно министерство и г. министърътъ на финансите каже, че не може да даде кредитъ, тогава вие правимъ една работа, която нарушила едноство, за което говори г. Пастуховъ. Ако бюджетопроектътъ ще тръбва по-скоро да се приематъ — ние искаме и настояваме за това ускорение — нека Народното събрание има и пощни заседания. Ние ще бѫдемъ прътътъ новите дванадесетини — това нѣщо не тръбва да се допушта, защото доставките на държавата, търговиятъ и пр. страдатъ, тъй като не могатъ да се издаватъ платежни заповѣди, защото нѣма бюджетъ. Ние знаемъ мячинотите, които се създаватъ за държавата поради закъсняване на гласуването на бюджета. Но нека ни се дадатъ всички бюджетопроекти, за да може всѣка партия да си каже мнението по бюджета. Това мнение ще бѫде оцѣнка и отношение на политическата група къмъ правителството, защото най-важниятъ актъ, по който едно правителство се дели и по който въобще може да се прави политика, това е бюджетътъ.

Азъ моля г. министъръ-председателя да помогне бюджетарната комисия да свърши работата си въ 5—6 дена, въ една седмица, и всички бюджетопроекти да се поставятъ на дневен редъ заедно, както се поставятъ на дневен редъ на първо четене цѣлия бюджетопроектъ на държавата. На първо четене вие ни дадохте цѣлия бюджетопроектъ на държавата, а на второ четене вие ни го давате разглеждане. Азъ настоявамъ на предложението, което прави г. Пастуховъ.

Председателътъ: Има думата народниятъ представител г. Георги Данайловъ.

Г. Данайловъ (д. сг): Г. г. народни представители! Азъ не знамъ защо се поставя въ Народното събрание за първи пътъ въпроса, че тръбва всички бюджетопроекти да бѫдатъ приети отъ бюджетарната комисия, за да могатъ тогава да бѫдатъ сложени на разглеждане въ Народното събрание. Това не е било и никога нѣма да бѫде. Азъ знамъ, че е по-удобно, ако всички бюджетопроекти биха могли да минатъ по-рано презъ бюджетарната комисия, финансирането министъръ да направи своя балансъ и по такъв начинъ да се знае какви са приходитъ и разходите. Но това не е възможно, защото ще видите, че когато се сложатъ на разглеждане тукъ бюджетопроектътъ, приети отъ бюджетарната комисия, въ тъхъ по едни или други съображения ще се измѣнятъ известни пера. Тогава какъможете да искате отъ г. финансия министъръ да ви представи пепременно уравновесенъ бюджетопроектъ преди да го разгледа Народното събрание? Най-накрая ще се наложи финансиряния министъръ заедно съ бюджетарната комисия да направи общъ балансъ, т. е. разходите да ги постави въ съответствие съ приходитъ. Това е положението. За да може работата да върви експедитивно, азъ съмътъ, че тръбва непременно да се занимаемъ съ онѣзи бюджетопроекти, които вече са разгледани отъ бюджетарната комисия. Азъ не съмъ членъ на бюджетарната ко-

мисия, но сега из-тогътъ отивамъ тамъ и, споредъ моето разбиране, нито презъ м. юлий, нито презъ м. августъ всичките бюджетопроекти ще бѫдатъ готови. Въ бюджетарната комисия е възприета една много добра практика, но тя изисква щото бюджетопроектътъ да бѫдатъ сложени на разглеждане презъ м. декемврий, за да може по всѣко едно ведомство да се разположи по отдълните пера, да се види кѫде са грѣхи, да се поправятъ тъ и въ Народното събрание действително да се представи, както каза председателътъ на бюджетарната комисия г. Петко Стояновъ, единъ рационаленъ бюджетъ отъ бюджетарната комисия. Това днесъ, г. г. народни представители, е невъзможно. И понеже ние тръбва да се съобразяваме съ времето, косто имаме на разположение, и съ нуждите на държавата — Камарата вече заседава досъщо дълго време — то да можемъ да успѣемъ да свършимъ работата по бюджетопроекта на държавата, тръбва непременно да пристапимъ къмъ разглеждане на бюджетопроектътъ на отдълните министерства, които бюджетарната комисия е приготвила. Необходимо е г. председателътъ на бюджетарната комисия да представи единъ докладъ — той е неизбѣженъ, той ще спести много време — но този докладъ ние можемъ да го имаме утре или други денъ, защото бюджетопроектътъ съ материа широка. Освенъ това, по всѣки единъ бюджетопроектъ може да се направи отдълътъ докладъ отъ докладчика, който ще го докладва.

Прочее, за по-рационално изпълнение на нашата служба по разглеждането на бюджетопроектътъ, азъ моля да възприемъ старата практика, да разглеждаме по-отдълно готовите вече бюджетопроекти и когато разглеждаме всичките, бюджетарната комисия ще уравновеси приходитъ съ разходите и ще ни представи балансъ като последна точка отъ работата си по бюджета.

Председателътъ: Има думата народниятъ представител г. Петко Петковъ.

П. Петковъ (з): Г. г. народни представители! Азъ се присъединявамъ къмъ изказаното тълдение отъ г. Пастуховъ и г. Кърчевъ по този въпросъ, защото действително правилното парламентаренъ редъ изисква бюджетарната комисия да представи всички бюджети на отдълните министерства.

И. Хрелопановъ (д. сг): А държите речи по политически събрания, че Народното събрание забавило гласуването на бюджета. Вие сте говорили това: „Демократическото слово“ е виновенъ, че е забавилъ бюджета“. Не Ви е срамъ! Това Ви е занаятътъ.

Председателътъ: (Звъни) Моля тишини, г-да.

Продължавайте, г. Петковъ.

П. Петковъ (з): Тогава, г. г. народни представители, народниятъ представители ще иматъ възможностъ да бѫдатъ по-добре освѣтлени върху цѣлия бюджетъ на държавата. Но длъжностъ е на бюджетарната комисия и на нейния председателъ да ни представя предварително единъ писменъ докладъ, който да допълни, който да бѫде една критика на изложението на г. министра на финансите, който да даде тълдението на бюджетарната комисия по разните въпроси, разрешени въ бюджета. Защото въ бюджетарната комисия обикновено съ специалисти отъ Народното събрание, които най-добре тръбва да освѣтлятъ народното представителство, когато то ще тръбва да се произнесе върху бюджета на държавата, върху приходната и върху разходната му частъ.

Затова и азъ се присъединявамъ къмъ изказаното тълдение отъ г. Кръстю Пастуховъ и г. Димо Кърчевъ.

Председателътъ: Г. г. народни представители! Дължелъ съмъ да взема вашето мнение по поводът на г. Пастуховъ въпросъ. Моля синия отъ васъ, които съ съгласи съ предложението на г. министъръ-председателя, да се продължи разглеждането на прегледаните вече отъ бюджетарната комисия бюджетопроекти на съответните министерства, да видятъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Моля г. докладчика да продължи.

П. Петковъ (з): Г. председателю! Съ § 30 още не сме свършили.

Председателътъ: Искате ли думата по § 30?

П. Петковъ (з): Да.

Председателът: Имате думата.

П. Петковъ (з): Г. т. народни представители! По § 30 се предвидва възнаграждение на членовете на юридическата комисия при Министерския съвет. Изглежда, споредът думите, които каза г. председателът на комисията, че се има преди видъ да се конституира при Министерския съвет една постоянна юридическа комисия.

Г. Данаиловъ (д. сг): При Министерството на правосъдието.

П. Петковъ (з): Но тя фигурира по бюджета на Министерския съвет.

Председателът: Тамъ е зачертната.

А. Стадийски (д. сг): (Къмъ П. Петковъ). Изглежда, че не си разбрахъ.

П. Петковъ (з): По той въпросъ тръбва да кажа следното. Въ Министерския съвет се разглеждатъ най-разнообразни въпроси отъ живота на държавата. Тамъ възникватъ не само юридически въпроси, а тамъ възникватъ също така и финансови, и стопански въпроси, въпроси отъ международенъ и политически характеръ, чисто административни въпроси и т. н. Въ Министерския съвет е заведена една практика, да се конституира по разните въпроси отдѣлни комисии, тогава когато Министерскиятъ съветъ тръбва да бѫде освѣтленъ подробно по известни въпроси, за да могатъ министрите да си съставятъ правилно мнение по тяхъ. Тая практика е добра и тя не тръбва да се изостави. Не само това ами тръбва да се даде пълна свобода на министър-председателя да може да си опредѣли самъ компетентните лица за всички даденъ случай, защото други сѫ лицата, които познаватъ добре юридическите въпроси, други сѫ онит, които познаватъ добре стопанските въпроси, административните въпроси и т. н. Абсолютно необходимо е да се запази досегашната практика въ Министерския съветъ да има разни комисии, които за всички отдѣлни случаи да бѫдатъ назначавани, както до сега, отъ министър-председателя. По този начинъ ще могатъ да се даватъ доклади отъ компетентни лица — не въ формата на постоянна комисия — които ще бѫдатъ свикани за всички подходящи случаи. Азъ така разбирамъ § 30 и за туй смѣтамъ, че съмъ въ правото си да искамъ да се запази тия комисии.

Председателът: Има думата г. министър-председателът.

Министъръ-председателъ А. Ц. Цанковъ: Г-да! Азъ мисля, че е още не навременно да се започне юридическата комисия, която е предвидена при Министерския съвет, затова защото действително има въпроси, по които Министерскиятъ съветъ или министър-председателъ тръбва да бѫде бързо информиранъ и освѣтленъ. Тая комисия се събира въ същност доста рѣдко; едва ли се събира въ месеца единъ пътъ, а често пъти въ два, три месеци единъ пътъ. Събира се обикновено по-голѣми и сложни въпроси, или по въпроси, по които Министерскиятъ съветъ самъ не може да бѫде освѣтленъ, а тръбва да се възложи на единъ по-компетентенъ органъ да го освѣтли. Зарадъ това тя е създадена, съществува и ще бѫде добре да се запази. Освенъ това, ако се създаде една централна-юридическа комисия при Министерството на правосъдието, азъ со опасявамъ, че тя извѣнредно много ще замедли разрешението на известни въпроси при отдѣлните министерства.

Нѣкои отъ сговористите: Въпросътъ не е за нея.

Министъръ-председателъ А. Ц. Цанковъ: Въпросътъ е за тая комисии, за централната комисия при Министерството на правосъдието, които се създава.

Г. Данаиловъ (д. сг): Тя съществува по закона за юрисконсултът у насъ. Азъ не зная защо се повдига днесъ въпросъ за нея.

Министъръ-председателъ А. Ц. Цанковъ: Така, както е създаденъ нашиятъ държавенъ организъмъ и механизъмъ, най-рационално е различните комисии, юрисконсулти, които си иматъ съответните министерства, да

се запазятъ, за да си гледатъ своята работа, а юридическата комисия при Министерството на правосъдието, която съществува по специаленъ законъ, и тя да си остане да съществува, обаче да разрешава въпроси, които сѫ отъ нова компетентност.

Следователно, добре ще бѫде и моля, юридическата комисия при Министерския съветъ да остане, защото тя си има свои специфични задачи. Отъ малката практика, която имамъ, твърдя че тая комисия е била всъкога полезна. Иначе ще замедлимъ само разрешението на въпросите и ще страдатъ, може би, държавните интереси отъ тая бавност.

Председателът: Има думата народниятъ представител г. Петко Стояновъ.

П. Стояновъ (д. сг): Тръбва да обясня на почитаемъ г. народни представители решението на бюджетарната комисия да заличи § 30. Тоя кредитъ не е голѣмъ, той е 20.000 л. Съжалявамъ, че не мога да се съглася съ г. министър-председателя, чието пъкъ съ г. Петко Петковъ. Бюджетарната комисия изхождаше въ той случай отъ следното становище. Тукъ се касае за една комисия, която би могла да бѫде въ помощъ на Министерския съветъ, когато той ще има да разрешава единъ или другъ въпросъ; не се касае за комисия, която има да разрешава въпроси, които сѫ конкретни или сѫ свързани съ една дадена обстановка, а се касае за една юридическа комисия, юрисконсултска комисия, която ще разрешава поставени въпроси отъ гледището на правото и, следователно, тамъ елементъ на добърите тѣма абсолютно никакво значение, а има значение подготовката на респективните членове въ тая комисия. Каза се практиката, която е съществувала презъ миниатюрни режимъ: тая комисия, що председателството на секретари на Министерския съветъ, се е състояла отъ хора, които ad hoc по-нѣкога сѫ решавали въпроси, съ които днесъ се съзиратъ съдиишата. За да се отсърди такава една практика и да се създаде една комисия, която ще действува винаги въ рамките на законите и ще бѫде само юридически съветникъ на съответните учреждения, напърво място на Министерския съветъ и понеже единствениятъ контролър и гарантъ и за подбора на лицата въ тази комисия е същевременно и за бързото функциониране на тази комисия, може да бѫде само министърътъ на правосъдието, генералниятъ прокуроръ на държавата, шефътъ на съдебната властъ, то заради това ние приехме това решение: да съберемъ всички комисии, които сѫ разхвърлены тукъ-тамъ . . .

А. Стадийски (д. сг): По закона и сега сѫ събрани.

П. Стояновъ (д. сг): . . . въ една комисия при Министерството на правосъдието и по той начинъ да се тури край на такива комисии, които ще заседаватъ подъ председателството на единъ да кажемъ, секретаръ г-д Министерския съветъ, който ако днесъ е вънъ отъ всъкакви нарекания и отговаря на всички изисквания, то този, който бѫше до 9 юни, съвършено не отговаряше на този цели. Въпросътъ не е голѣмъ, защото се касае за 20.000 л., но въпросътъ е принципиаленъ и затова бюджетарната комисия взема такова едно решениe. Ако г. министър-председателъ поставя този въпросъ другояче, разбира се, че и другояче ще се гласува, обаче азъ съмъ длъженъ да изложе мнението на бюджетарната комисия и да изложи мнението на разбиралие, което е и мое разбиране, и съмъ тамъ, че създаването на този кредитъ отъ 20.000 л. и създаването на една комисия при Министерството на правосъдието, кѫдето е най-добриятъ контролър за правилното разбиране на правни въпроси . . .

П. Петковъ (з): По военниятъ въпросъ какъ ще се произнеса тази комисия?

П. Стояновъ (д. сг): По много въпроси вие сте съзирали тази комисия и сте задължавали държавата съ нея. Вие сте раздавали имоти, вие сте вършили много работи, съ които сега се съзиратъ съдиишата и съ които ние се излагаме досгойството на Министерскиятъ съветъ, защото е били подвежданъ отъ тази комисии.

П. Петковъ (з): (Възразява нѣщо).

Председателът: Моля г. Петковъ, ви си казахте думата,

Има думата народният представител г. Георги Данайловъ.

Г. Данайловъ (д. сг): Г. г. народни представители! Накратко да кажа и азъ моето мнение по този въпросът. Азъ съм твърд, че въпросът, които се слагатъ на разглеждане въ Министерския съветъ, непременно тръбва да дойдатъ тамъ добре изучени и съответният министър да бъде наясно със своя докладъ и да поеме отговорността предъ Министерския съветъ по дадени въпроси. Истин е, че въ министерското управление — да не бъде злокачение — поради некомпетентност и неразбиране на хората, които бъха членове на Министерския съветъ, ставаше нужда да се създаватъ такива комисии, задължени да се скрие Министерският съветъ, обаче едно едриото правителство не може да върви по този пътъ. Всъки министър тръбва да се явява въ Министерския съветъ съ докладъ, отъ който да личи, че дадени въпросът е въ всъщност изученъ, и да поеме отговорността предъ Министерския съветъ.

Г. министъръ-председателъ чамира за практично съществуването на тази комисия, понеже някога става нужда. Министерският съветъ да се обърне къмъ нея за освътление по нѣкакъ въпросъ. Да се въведе практика, при Министерския съветъ да има специална юридическа комисия, съмните неудобно и азъ бихъ съветвала г. министъръ-председателя да се откаже отъ това свое искаше.

Вториятъ въпросъ, който искамъ да подигна (азъ и въ речта си при общите дебели по бюджета го поставихъ; той е поставянъ не само отъ мене, а отъ мнозина) е, че Министерският съветъ въ България съществува безъ законъ, че неговите функции съ разширени до степенъ, що административното право да не ги познава. Всъки министър, който по известенъ въпросъ срещне затруднение, гледа да го стовари на Министерския съветъ и да поеме отговорността за неговото разрешение отъ всички министри. Това е съвършено неудобно, вредно, пакостно, ако щете, и незаконна практика въ управлението на държавата. Азъ бихъ молилъ, бихъ настоявалъ по този поводъ, щото правителството да се занимае съ създаването на единъ органически законъ за Министерския съветъ, съ който да се отдълътъ много и много отъ онзи въпроси, които влизатъ тамъ и на които мѣстото не е тамъ.

Когато говорихъ г. председателъ или г. Петковъ, азъ прекъснахъ и казахъ, че съществува една юридическа комисия — комисия на юрисконсултъ — която тръбва да прегледа единъ въпросъ отъ юридически характеръ, да го разреши и следъ туй пакъ съответниятъ министъръ а не министъръ-председателъ, да внесе въпроса на разглеждане въ Министерския съветъ. Не бива да допуснемъ практиката, щото при Министерския съветъ да се образува ново единадесето министерство където въпросът да приематъ друга форма отъ онази, която компетентността на съответниятъ министъръ имъ е дала. Трябва да стоимъ на базата на конституцията: Министерският съветъ да бъде само едно политическо учреждение, където ще се разглеждатъ въпроси отъ общъ държавенъ и политически характеръ, а отдѣлните въпроси на управлението да се разглеждатъ въ отдѣлните министерства, и ако тръбва да отидатъ въ Министерския съветъ, тръбва да отидатъ подъ отговорността на министъра, който ги внася тамъ. Азъ говоря тъй не само отъ това, което съмъ слушалъ, но и отъ практиката, която имахъ като държавенъ обвинителъ. Една галиматия е и не може човѣкъ да си даде съмѣта, кой е отговоренъ по дадени въпросъ, който е получилъ разрешение отъ Министерския съветъ.

Азъ моля г. министъръ-председателя да не прави въпросъ отъ този кредитъ, да се даде едно по-правилно разрешение на този въпросъ, да се обедини работата и да минимъзира-нататъкъ.

П. Петковъ (з): Съ тѣзи комисии се контролира.

Г. Данайловъ (д. сг): Министерският съветъ всъки пакъ е ималъ право и никой не може да го лиши отъ това право да назначава специални комисии по нѣкакъ въпросъ.

Председателъ: Има думата народниятъ представител г. Кръстю Пастуховъ.

Министъръ-председателъ А. Ц. Цанковъ: Г-да! Ще се разберемъ. Има недоразумение. При Министерския съветъ нѣма специална юридическа комисия, . . .

Г. Данайловъ (д. сг): Зная, че нѣма.

Министъръ-председателъ А. Ц. Цанковъ: . . . а има само предвиденъ единъ кредитъ за хонораръ отъ 20.000 л., или колко е не зная, . . .

Г. Данайловъ (д. сг): 20 хиляди.

Министъръ-председателъ А. Ц. Цанковъ: . . . който се плаща на онзи юристи или юрисконсулти, които биватъ понѣкога призовавани отъ Министерския съветъ да дадатъ обяснения или да разучатъ известни въпроси. Върно е, че всъкога въ Министерския съветъ въпросът идвавът проучени отъ респективните министерства и разрешени отъ тѣхъ, но има въпроси — това е въ природата ни, защастие — съ които министъръ-председателъ и Министерският съветъ биватъ съзирвани въпрѣки министерствата, и министъръ-председателъ тръбва да бъде освѣтленъ по тия въпроси отъ юристи. Тогава той прибъгва до тия лица — обикновено това е юрисконсултъ на Министерството на финансите, или представителъ на Министерството на правосъдието, или нѣкой отъ модификационната комисия, нѣкой отъ юристите и секретарътъ на Министерския съветъ.

П. Петковъ (з): Може да бъде и начальникъ на канцеларията, може да бъде и начальникъ щаба на армията.

Министъръ-председателъ А. Ц. Цанковъ: Оставете това сега. Но когато дойде да се пита начальникъ щаба на армията, пай-палпредъ ще се пита Военното министерство. Азъ нѣмамъ никакъ противъ да се откажа и ще се откажа, не е голема работа, но самъ чувствувамъ че има понѣкога нужда. Тая комисия не е перманентна. Азъ ви казвамъ, че въ 11-ти месеца отъ когато съмъ министъръ, единъ пакъ съмъ я свикалъ по жалбата на единъ чуждо правителство по единъ договоръ съ българската държава. Респективното министерство бѣше разрешило въпроса отрицателно. Отнесоха се до Министерския съветъ и, понеже въпросът бѣше политически, тръбващо да се намѣри единъ юридически начинъ за да се излѣзе отъ това положение. Въпросът не можеше да търпи отлагане, не можеше да се протяга съ дни — отъ такова естество бѣше. Тогава тая комисия се събра и ни посочи единъ начинъ, отъ който можемъ да излѣземъ и да разрешимъ задоволително въпроса, като Министерският съветъ разбира се пое съответната отговорност. Ако се мисли, че правителството, респективно министъръ-председателъ ще иска да се скрие задъ тая комисия при решаването на известни въпроси, . . .

Г. Данайловъ (д. сг): Не въ тая смисъль.

Министъръ-председателъ А. Ц. Цанковъ: . . . това съвсемъ далечъ отъ насъ. И за да разсѣя всѣкакви подозрения у г. г. народниятъ представители, азъ съмъ съгласенъ да се откажа отъ нея.

А. Станковъ (д. сг): Нѣма нужда отъ нея.

Министъръ-председателъ А. Ц. Цанковъ: Не че нѣма нужда отъ нея, но, казахъ, нѣма комисия а има предвиденъ кредитъ за заплащане хонораръ на хора, извикани да извършатъ известни работи. Дайте друга редакция, съгласенъ съмъ, но предвидете това. Юридически комисии си съществуватъ при Министерството на правосъдието и при съответните министерства.

Председателъ: Има думата народниятъ представител г. Кръстю Пастуховъ.

К. Пастуховъ (с. д): Г. г. народни представители! Ваехъ думата, понеже изявленията на г. министъръ-председателя ми се видѣха малко опасни. Всъка идея за каквато и да бъде комисия при Министерския съветъ, която да дава мнение като учреждение, тръбва да бъде отхвърлена отъ Народното събрание. Действително, има въпроси, които не се отнасятъ до ресора на отдѣлните министерства, но застъпватъ цѣлото правителство въ неговата съвокупна дейностъ. Тия въпроси не сѫ винаги отъ най-лесните; често пакъ тѣ сѫ отъ най-трудните, и за тѣхъ тръбва да има едно компетентно мнение. Обаче пакъ въ трудности и да има, комисия не бива да съществува. Право забележи г. Данайловъ, че тази практика главно е усвоена отъ бившето правителство, тѣй като тамъ сметнаха, че юристътъ тръбва да има давать мненія, задъ които да

се скрията министрите. Азъ не зная дали винаги министрите съ изпълнявали и съ се подчинявали на решението на юрисконсултите, обаче поне кога, когато имъ е изнасяло, тъкъ се подчинявали. Какъто и да е въпросът, финансова или юридически, въ чегъ най-накрая има единъ политически елементъ, който е отъ пълната компетентност на правителството, а не на специалиста. Единъ Министерски съветъ не може да се ръководи отъ мнението на специалиста докрай, защото въ неговата политика лежатъ и съображения на целесъобразност, които съобразенията не се покриватъ съ юридическата формула. И затова пълното е министърът да носи отговорност за двългата и прегръденнята си — той има юрисконсулти въ министерството си, ще се съветва съ тяхъ и предъ Министерски съветъ ще излъзне съ оформено мнение — ако и въ конституцията да е казало, че министрите отговарятъ съдружно за действията, които общо съ взели Министърът председателът, докогото особено следъ войната достигнатъ много мъжки въпроси за разрешение, има нужда да се съветва наистина както отъ колегите си, тъкъ също и по специални разнообразни материали отъ компетентни лица. Обаче този съветъ той може да го получи не отъ една комисия съ функция — и не бива да се оставя това впечатление въ обществото — а като мнение, дадено отъ случай на случай отъ компетентни лица. Това нещо не е забранено отъ конституцията, то е въ реда на язвата си, но и чиновникът, и специалистът тръбва да знае, че не изпълняватъ посочените функции предъ което и да било министерство или правителство, но могатъ, като вършатъ своята постоянна държавна работа или като съ частни лица, но съ компетенция, отвреме търреме, при важни случаи, да бъдатъ изслушвани, да дадатъ мнение, които не съ задължителни за никого, но които може да усвоятъ единъ министъръ или правителство, за да вземе съответно решение, за което решение носи пълната отговорност.

Ако тъкъ се постави въпросът, тогава той еправилно разрешенъ и няма нищо общо съ другия въпросъ, повдигнатъ отъ г. Петко Стояновъ, за една централна юридическа комисия, която има съвършено друга компетенция и която няма да се занимава съ работите на управлението, на изпълнителната властъ, а ще се занимава по-скоро съ работи технически и съ работи на законодателство, да извърши подготвителната работа, да съгласува мнението на разните министерства, да имъ даде духъ, който духъ е желанъ отъ правителството или пъкъ отъ министра, и нищо по-нататъкъ.

А. Стадийски (д. сг): Това го имаме и сега. то досегашния законъ, г. Пастуховъ. Казва се юридически съветъ.

К. Пастуховъ (с. д.): Азъ не отричамъ това, но въпросът се повдигна тукъ по такъвъ начинъ, че, ако вървимъ къмъ неговия логически край, ще стигнемъ до единъ съветъ при Министерски съветъ — държавен съветъ или друго опасно учреждение, което ишо не е хубаво, не е конституционно. (Оживление върхътъ говори сътътъ) А иначе, като си останате въпросътъ откритъ, отъ случай на случай да се взематъ мнението на разни комисии и на лица, които се съмняватъ компетентни по известенъ предметъ, ще бъде по-добре.

Председателът: Има думата г. докладчичъ.

Докладчикъ Н. Рачевъ (д. сг): Г. г. народни представители! Предлагате се една нова редакция на § 30 въ следната смысълъ: (Чете) „За изънаграждение на членовете на временната комисия, на творчески отъ Министерски съветъ за даване мнение по разни специални въпроси — 20.000 л.“

Д. Кърчевъ (н. л.): Няма нужда отъ параграфъ за това. Вие и безъ туй имате тази властъ.

Министър-председател А. Ц. Цанковъ: Но тръбва кредитъ.

Д. Кърчевъ (н. л.): Вземете го отъ други места.

Министър-председател А. Ц. Цанковъ: Къде отъ други места?

Д. Кърчевъ (н. л.): Не е хубаво да стои това въ бюджета.

П. Стояновъ (д. сг): Въ бюджета на Министерството на правосъдието има такъвъ параграфъ и отъ тамъ може да се вземе за тая комисия, която министрите биха желали да консултиратъ.

Д. Кърчевъ (н. л.): Това тръбва да се мащне отъ бюджета, за достойността на Министерски съветъ.

Председателът: Моля, г-да. Прави се следното предложение: § 30, който става § 32, да си остане, като се измени така: (Чете) „За изънаграждение на членовете на временната комисия, на творчески отъ Министерски съветъ за даване мнение по разни специални въпроси — 20.000 л.“ Ония отъ въсъ които приематъ това предложение, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство. Събранието приема.

Докладчикъ Н. Рачевъ (д. сг): § 31 става § 33 (Чете го — вж. приложение № 13, Т. III)

Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателът: Поставямъ на гласуване § 31, който става § 33. Ония отъ въсъ, които приематъ този параграфъ, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство. Събранието приема.

Докладчикъ Н. Рачевъ (д. сг): § 32 става § 34. (Чете го — вж. приложение № 13, Т. III)

Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателът: Поставямъ на гласуване § 32, който става § 34. Ония отъ въсъ, които приематъ този параграфъ, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство. Събранието приема.

Докладчикъ Н. Рачевъ (д. сг): (Чете)

„Глава VI.“

„Върховенъ административенъ съдъ“.

§ 33 става § 35 (Чете го — вж. приложение № 13, Т. III)

Комисията намали кредитъ за заплатата по този параграфъ отъ 960.040 л. на 957.040 л. и общия кредитъ по този параграфъ — отъ 1.650.040 л. на 1.647.040 л.

Председателът: Ще поставя на гласуване § 33, който става § 35. Които отъ въсъ приематъ този параграфъ съ намалението, което предлага комисията, заедно съ обяснителната таблица, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство. Събранието приема.

Докладчикъ Н. Рачевъ (д. сг): § 34 става § 36. (Чете го — вж. приложение № 13, Т. III)

Комисията намали кредитъ по този параграфъ отъ 20.000 л. на 10.000 л.

Председателът: Поставямъ на гласуване § 34, който става § 36. Ония отъ въсъ, които приематъ този параграфъ съ направеното отъ комисията намаление, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство. Събранието приема.

Докладчикъ Н. Рачевъ (д. сг): § 35 става § 37. (Чете го — вж. приложение № 13, Т. III)

Комисията увеличи кредитъ по този параграфъ отъ 40.000 л. на 50.000 л.

Председателът: Поставямъ на гласуване § 35, който става § 37. Ония отъ въсъ, които приематъ този параграфъ съ увеличенето, предложено отъ комисията, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство. Събранието приема.

Докладчикъ Н. Рачевъ (д. сг): § 36 става § 38. (Чете го — вж. приложение № 13, Т. III)

Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателът: Ще поставя на гласуване § 36, който става § 38. Ония отъ въсъ, които приематъ този параграфъ, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство. Събранието приема.

Докладчикъ Н. Рачевъ (д. сг): § 37 става § 39. (Чете го — вж. приложение № 13, Т. III)

Комисията намали кредитъ по този параграфъ отъ 25.000 на 10.000.

Председателът: Ще поставя на гласуване § 37, който става § 39. Ония отъ въсъ, които приематъ този параграфъ съ намалението, което предлага комисията, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство. Събранието приема.

Докладчикъ Н. Рачевъ (д. сг): § 38 става § 40. (Чете го — вж. приложение № 13, Т. III)

Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателът: Ще поставя на гласуване § 38, който става § 40. Онѣзи отъ вაсть, които приематъ този параграфъ, моля, да вдигнатъ ржка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Рачевъ (д. сг): § 39 става § 41. (Чете го — вж. приложение № 13, Т. III)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателът: Ще поставя на гласуване § 39, който става § 41. Онѣзи отъ васть, които приематъ този параграфъ, моля, да вдигнатъ ржка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Рачевъ (д. сг): Комисията зачертка § 40: „Командировка по служебни работи“, понеже не се предвиджа никакъвъ кредитъ.

Председателът: Поставямъ на гласуване предложението на комисията да се зачертне § 40. Онѣзи отъ васть, които приематъ това предложение, моля, да вдигнатъ ржка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Рачевъ (д. сг): § 41 става § 42. (Чете го — вж. приложение № 13, Т. III)

Комисията намали кредитъ по този параграфъ отъ 7.200 на 6.000 л.

Председателът: Ще поставя на гласуване § 41, който става § 42. Онѣзи отъ васть, които приематъ този параграфъ съ намалението, което предлага комисията, моля, да вдигнатъ ржка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Рачевъ (д. сг): § 42 става § 43. (Чете го — вж. приложение № 13, Т. III)

Комисията намали кредитъ по този параграфъ отъ 12.000 л. на 8.000 л.

Председателът: Ще поставя на гласуване § 42, който става § 43. Онѣзи отъ васть, които приематъ този параграфъ съ намалението, което предлага комисията, моля, да вдигнатъ ржка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Рачевъ (д. сг): § 43 става § 44. (Чете го — вж. приложение № 13, Т. III)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателът: Ще поставя на гласуване § 43, който става § 44. Онѣзи отъ васть, които приематъ този параграфъ, моля, да вдигнатъ ржка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Рачевъ (д. сг): § 44 става § 45. (Чете го — вж. приложение № 13, Т. III)

Комисията зачертка на края думите „включително и за тѣзи, за които не сѫ стигнали разрешенитетъ кредити“.

Председателът: Ще поставя на гласуване § 44, който става § 45. Онѣзи отъ васть, които приематъ този параграфъ съ измѣнението, което предлага комисията, моля, да вдигнатъ ржка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Рачевъ (д. сг): Общо за Върховното правителство се предвиджа кредитъ 38.797.880 л. плюсъ 200.000 л., които предвидѣхме по новия § 27, и плюсъ 20.000 л., които предвидѣхме по § 30, всичко 38.017.240 л. Преразходътъ отъ пръвоначално предвидения кредитъ — 37.638.040 л. — е 384.200 л.

Председателът: Онѣзи отъ васть, които приематъ общия разходъ за Върховното правителство тѣй, както се докладва отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ ржка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Рачевъ (д. сг): Измѣнението въ обяснителната таблица, заправени отъ комисията сѫ следните: по § 14, вместо 3 писари, се предвиждатъ 2 писари и се зачертка 1 шофьоръ; по § 33 се зачертка 1 чистачка.

(Председателското място се заема отъ подпредседателя Н. Найденовъ)

Председателствующъ Н. Найденовъ: Минаваме къмъ бюджетопроекта за разходите по Министерството на външните работи и изповѣданнята за 1924/1925 финансова година.

Моля г. докладчика да го докладва,

Д. Кърчевъ (и. л): Защо не се докладва бюджетопроектъ за разходите на Върховната сметна палата?

Докладчикъ Н. Рачевъ (д. сг): Не е готовъ.

Д. Кърчевъ (и. л): Той влиза къмъ бюджета на Върховното правителство.

Председателствующъ Н. Найденовъ и докладчикъ Н. Рачевъ (д. сг): Той е отдѣленъ бюджетъ.

П. Стояновъ (д. сг): Не е готовъ още.

Г. Данаиловъ (д. сг): Той върви по редъ подиръ този, но е отдѣленъ бюджетъ; той може да се разгледа отдалечно.

Докладчикъ Н. Рачевъ (д. сг): (Чете)

БЮДЖЕТЪ

за разходите по Министерството на външните работи и изповѣданнята за 1924/1925 финансова година".

Председателствующъ Н. Найденовъ: Онѣзи отъ васть, които приематъ заглавието на бюджетопроекта на Министерството на външните работи и изповѣданнята, моля, да вдигнатъ ржка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Рачевъ (д. сг): (Чете § 1 — вж. приложение № 13, Т. III)

Въ този параграфъ сумата за заплати и представителни на личния съставъ отъ 1.570.960 л. комисията я намали на 1.512.380 л. и общиятъ кредитъ отъ 2.861.371 л. се намали на 2.803.391 л.

Председателствующъ Н. Найденовъ: Онѣзи отъ васть, които приематъ § 1 тѣй, както се докладва отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ ржка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Рачевъ (д. сг): (Чете § 2 — вж. приложение № 13, Т. III)

Въ този параграфъ комисията увеличи кредитъ за заплати, представителни и квартирни на личния съставъ отъ 3.216.780 л. на 3.342.960 л. и увеличи общия кредитъ отъ 4.786.780 л. на 4.912.960 л.

Председателствующъ Н. Найденовъ: Има думата народниятъ представител г. Георги Данаиловъ.

Г. Данаиловъ (д. сг): Г. г. народни представители! Азъ се боя да не Ви отекча, но вземамъ думата по единъ твърде важенъ въпросъ, който застъга службата на Министерството на външните работи. Често пакъ съмъ ималъ случай и при бюджети на други министерства да говоря по този въпросъ. Сега само съ нѣколко думи ще го повдигна.

Бюджетът на Външното министерство въ повечето случаи не, ами изцѣло, представлява единъ бюджетъ на дипломатическата служба на държавата. Като се взематъ предъ видъ условията, при които се намира нашата държава, азъ съмъ, че за сметка на дипломатическата служба би трѣбвало да се развие стопанско-представителната служба на държавата. Надъвахъ се, че въ този новъ бюджетъ ще срециамъ повече кредити въ туй отношение, които да отговарятъ на нуждите на нашата търговия, на нашия износъ. Нѣма ги. Азъ не ща, казвамъ, да се спиратъ на въпроса, макаръ да е важенъ, понеже този е първиятъ бюджетъ на сегашния кабинетъ; бихъ желалъ само да изкажа тукъ мнѣніе, че е необходимо Министерството на външните работи да разбие създадено отъ съсредоточи вниманието си повече върху нашите търговски сношения на държавата съ другите страни, отколкото върху дипломатическите. Не отказвамъ значението на тия последнитѣ, но съмъ, че при условийта, при които се намираме, би трѣбвало държавата да развие повече представителството на нашата търговия, на нашия износъ, на всичко онуй, което засъга нашия стопански животъ.

Р. Василевъ (д. сг): Гласувахме кредити за четири нови консулства.

Г. Данаиловъ (д. сг): По този въпросъ азъ бихъ желалъ да ви обръна повече внимание върху неговата смисъль, но се боя да ви отнема времето съ една по-дълга речъ.

Р. Василевъ (д. сг): За четири търговски консулства се предвиди единъ милионъ лева.

Председателствуващъ Н. Найденовъ: Ще положа на гласуване § 2. Ония г. г. народни представители, които приематъ § 2 така, както се докладва отъ г. докладчика, заедно съ обяснителната таблица, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство. Събраницето приема.

Докладчикъ Н. Рачевъ (д. сг): (Чете)

„Глава III.

„Поддържане иновърното и инославното духовенство“.

(Чете § 3 — вж. приложение № 13, Т. III)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ Н. Найденовъ: Ще положа на гласуване § 3. Ония г. г. народни представители, които приематъ § 3 така, както се докладва отъ г. докладчика, заедно съ обяснителната таблица, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство. Събраницето приема.

Докладчикъ Н. Рачевъ (д. сг): (Чете § 4 — вж. приложение № 13, Т. III)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ Н. Найденовъ: Има думата на народниятъ представителъ г. Георги Данайловъ.

Д. Кърчевъ (н. л.): Г. председателю! Преди това искамъ да повдигна единъ принципиаленъ въпросъ.

Председателствуващъ Н. Найденовъ: Отстъпвате ли му г. Данайловъ?

Г. Данайловъ (д. сг): Отстъпвамъ.

Председателствуващъ Н. Найденовъ: Имате думата г. Кърчевъ.

Д. Кърчевъ (н. л.): Азъ бихъ молилъ г. г. министъръ да се съгласяятъ да се позволи на народните представители, въ съгласие съ практиката досега при приемане на бюджетъ, да могатъ да се изкажатъ общо върху упражненията на отдѣлните бюджети. Специално въ случаи бихъ молилъ г. министра на Външното министерство, който изразява политиката — не външната, не голъбмата политика — на министра относително устройството на неговите канцеларии, на неговия персоналъ, необходимостта отъ кредити и т. н.

Р. Василевъ (д. сг): Никой не Ви забранява.

Д. Кърчевъ (н. л.): Заштото при една справка при г. председателя на Събраницето ни се каза, че можемъ да говоримъ по 20 минути по всѣки параграфъ, когато досегашната практика е, че когато се приематъ бюджети на второ четене, тѣ се третиратъ не като законопроекти сложени на второ четене, но като законопроекти, по които може да се говори по принципъ, макаръ и на второ четене, по единъ часъ, а по всѣки отдѣленъ параграфъ — по 20 минути. Това е практиката отъ десетина години.

Н. Пѣдаревъ (д. сг): Така е.

Д. Кърчевъ (н. л.): Азъ моля г. г. министъръ на външните работи, въ съгласие съ борото на Камарата, да разреши този въпросъ въ смисъль, макаръ да сме стигнали до § 3, че отдѣлните парламентарни групи могатъ да си кажатъ мнѣнието по вътрешното устройство на канцеларий, по персонала, както и по въпроси, които сѫ свързани съ изповѣдната политика на Външното министерство, които въпроси не могатъ да се разглеждатъ при отдѣлните параграфи, които третиратъ технически въпроси, а се отнасятъ до общата политика на правителството по това министерство. Даже въ английския парламентъ, когато се приема бюджетъ на Външното министерство, той се придвижава преди всичко съ експозе отъ министър-председателя и следъ това отъ министър на външните работи. Това експозе по свои съображения може линеъ да не искатъ да го дадатъ и министър-предсе-

дателъ и министъръ на външните работи. Но нека да считаме, че имаме право да говоримъ по единъ часъ, за да се изкажемъ по общите въпроси, при което, като се засегнатъ изцѣло всички параграфи, ще се даде възможност на отдѣлните народни представители да се изкажатъ по необходимостта отъ реформите въ това учреждение, което и досега се упражнява по единъ законъ на Столична отъ 1896 г. и по единъ правилникъ отъ 1907 г., който никога не е прилаганъ — нѣща, които г. министъръ ще чуе, отъ които, въроятно, ще извлече полза и върху които той отъ своя страна ще направи критика. Азъ моля да се съгласи правителството, заедно съ борото, да се позволи на народните представители — макаръ че сме стигнали до § 3 — съобразно съ досегашната практика, да пристъпятъ къмъ такова дебатиране на бюджета. Тогава ще искамъ думата.

Председателствуващъ Н. Найденовъ: Има думата г. министъръ на външните работи.

Министъръ Х. Калфовъ: Г. г. народни представители! Действително парламентаренъ обичай е при разлеждане бюджета на Външното министерство да се говори по външната политика на държавата. Тъкмо тогава е конкретниятъ случай, при който умѣстно могатъ да се направятъ всички забележки, поправки или припомнявания, които Парламентът трѣба да направи на правителството въ тази посока въ една форма по-тържествена. Обаче, ако въ този случай ние не постъпимъ по този начинъ, кои сѫ били мотивътъ? Да ви ги кажа. Мотивътъ сѫ тѣзи, че не само при отговора на тронното слово се дебатира на дълго и нашироко — при което, може-би, повече да се имаше предъ видъ външната политика на правителството отколкото вътрешната — но и по декларацията на правителството, която се направи през м. февруари по външната политика, подробно се спрѣхме и въ Парламента и вънътъ отъ него, въ колоните на всички вестници, и върху които и до денъ днешенъ въ всички предизборни или други изложения се спиратъ, повече или по-малко, всички политически течения. Азъ мисля, че въ това отношение по външната политика ние говорихме и писахме повече отколкото трѣбаше да го направимъ. Поради тази причина бюджетътъ на Външното министерство не се предпазва съ едно изложение отъ страна на правителството.

Колкото се отнася до втората страна на въпроса, както каза г. Кърчевъ, да могатъ всички политически течения да изкажатъ своята преоценка за организацията на Външното министерство, и на легациите и пр., значи административната организация, действително народното представителство трѣба да каже своята властна дума; и тамъ е голъмиятъ смисъль на тия дебати по бюджета. Обаче, позволете ми да Ви кажа, че въ комисията по Министерството на външните работи въ три продължителни заседания имахъ случай да изложа предъ г. г. народните представители отъ всички политически течения, какво се смята да се направи въ Министерството на външните работи, какво е заварено, какво е исправено, какво искамъ да въведемъ утре съ новия бюджетъ като ново въ това министерство. Тая работа се повтори въ малко по-голъмъ степень въ бюджетарната комисия, въ които се водиха пакъ разисквания въ продължение на три заседания, въ които азъ подчертахъ пакъ онѣзи нови работи, които се иска да се въведатъ въ нашата администрация, както и насоките и дейността на нашите органи въ чужбина и тукъ, въ централата, въ София. Това изложение, което направихъ предъ дветѣ комисии, би могло да се направи въ тукъ. Но поради това, че много се закъсня съ бюджета, много се говори и много още има да се говори, а още повече, ако се говори по единъ часъ отъ всѣка една политическа група, значи пакъ две заседания да се изгубятъ, затова, азъ не направихъ това изложение тукъ.

По забележката, която г. проф. Данайловъ направи, като каза, че би искалъ да види въ бюджета по Министерството на външните работи отдѣлени повече средства за нашите стопански връзки съ чужбина, отколкото за чисто дипломатическите, азъ имахъ възможност да се изкажа предъ дветѣ комисии, а и тукъ даже ми се даде възможност да кажа нѣколко думи. Въ туй отношение е направено туй, което можахме — предвидиха се нови институции въ нашите държави, главни легации въ западна Европа, въ онѣзи държави, съ които имаме връзки — предвиддаме специални лица, които да поддържатъ връзка по-интензивна, по-дѣлова, по-жизнена и които да доведе увеличе-

ние на нашите търговски връзки. Не само това. И самото Министерство на външните работи, централата, много по-често, отколкото въ миналото, се мъсни въ работи, които вече не са политически, но чисто стопански. Не само по въпроса за рицарите гори, но и по въпроса за последните преговаряния съ чехословашкото правителство за износа на тютюните и покуцата на железнодългите материали, пълната тежест по тъзи преговорията ако не, то големът дълът по тъхът пада върху Външното министерство, върху централата тукът, както и върху легациите въ Прага. Онова, което може да се направи въ туй отношение и което тръбва да се прави отъ техническа гледна точка, и което би тръбвало да се има предъ видъ, се прави. Онова, което можемъ да го направимъ, сме го направили въ тази посока.

Заключавамъ. По забележката, която направи г. Кърчевъ, ще моля г. г. народните представители да не отиват въ подробности и да се съгласят да не се говори по единъ часът отъ всичка една група по работи, които са административни. Онова, което за въсъкъ важи, то е да знаете, последната дума на бюджетарната комисия по организацията на министерството, на легациите и консултативата въ чужбина, като се прочетатъ не само параграфите и кредитите, но и таблици.

Г. Данаиловъ (д. сг.): Не е такава практиката.

Министър Х. Калфовъ: Но ако тази практика се възприеме и за всички други министерства, ще се загуби много време.

Тъй че азъ нѣмамъ нищо противъ разискваниета. Но щомъ не е въпросъ за насока на общата политика . . .

Д. Кърчевъ (н. л.): Не, а за организацията на министерството.

Министър Х. Калфовъ: . . . да отдълимъ две заседания въ разисквания, ще биде прекалено. Нека всички отъ г. г. народните представители поискатъ освѣтления — азъ съмъ готовъ да ги дамъ, ако г. докладчикът не ги направи. Готовъ съмъ да дамъ всички освѣтления, но сега да не прибъгвамъ къмъ дълги и широки дебати по външната политика, които вече много направихме.

Това е моето мнение.

Председателствуващ Н. Найденовъ: Има думата народния представител г. Георги Данаиловъ.

Г. Данаиловъ (д. сг.): (Отъ трибуната) Г. г. народни представители! Макаръ накратко, искамъ да повдигна предъ васъ единъ твърде важенъ въпросъ, който е свързанъ съ втората глава на бюджето-проекта на Министерството на външните работи, именно § 4 — „заплата на инославното духовенство“.

Въ България има българи католици, които иматъ своето въроизповѣдане като родителска, прародителска религия, т. е. тъхното въроизповѣдане не е резултат на нѣкаква религиозна пропаганда. Тъзи католици сѫ пръснати: една частъ сѫ въ Пловдивъ — азъ не познавамъ тамъ условията — друга частъ сѫ въ тъй наречения северен дюнесь, въ Никополско и Свищовско; за тамъ мога да кажа, че познавамъ не само всичките села, но и по-първите имъ хора. Отъ дълго време съмъ наблюдавалъ живота на тъзи българи католици.

П. Стояновъ (д. сг.): Има известни католици и преселници.

Г. Данаиловъ (д. сг.): Банатчанинъ оставамъ настрана; говоря само за нашиятъ, съ прародителска религия и намирамъ, че въ тъхния животъ държавата не се е мѣсила, а би могла да се намѣси и необходимо е да се намѣси въ много отношения.

Г. г. народни представители! Тъзи отъ васъ, които не познаватъ живота на българския католикъ, ще чуятъ — азъ не ще влизамъ въ подробности — може-би съ очудване, за съществуването на отношения и на институции, които сѫ отдавна изметени изъ живота на културното човѣчество. Преди всичко поставяме въпроса, който, ако се не лъжа, още стариятъ нашъ деецъ, Марко Балабановъ, като пръвъ министъръ на външните работи, е поставилъ — въпросътъ за българите свещеници на нашите събрата католици. Той е много важенъ, но и досега още не разрешенъ отъ държавата, а държавата тръбва да го разреши много и много отдавна. Въ какво се състои? По една или друга причина, тъзи българи католици въ Никополско и Свищовско се съмѣтатъ — не зная какъ е въ Пловдивско —

за станали тажива подъ влиянието на пропаганда; тъкъ се управляватъ далечъ отъ България, тъкъ иматъ едно духовно представителство, единъ духовенъ началникъ епископъ, нареченъ Никополски по старо название, който има седалище въ Русе. Тъзи, които се назначаватъ като началници, иматъ големъ интерес да бѫдатъ въ положението на пропагандисти. Българската държава и българското население иматъ тъкмо противоположенъ интересъ на туй положение. Българскиятъ католици сѫ българи; тъкъ сѫ прародителска вѣра и никаква пропаганда за тъхъ нѣма смисъл. Тъкъ подъ пълната защита на държавата, и досега въ религиозно отношение никой никога не ги е засъгалъ. И ако у тъхъ има нѣкоя неурядица, тъкъ се дължатъ именно на този пропагандаторски характеръ, който се изтъква. Защото отъ самата дума „пропаганда“ вие знаете, че се разбира какъвъ тъкъ се поставя подъ защитата на чужди държави, на чужди знамена, и българската държава като че ли не може да ги засегне. А тъкмо въ интереса на туй население, на тъзи католици, е да бѫдатъ подъ защитата на българската държава. Българи свещеници и българинъ епископъ иматъ въ Пловдивъ, и такива би тръбвало да има въ Свищовъ. Ето, това е първото нѣщо, което би тръбвало да се направи чене, за да се поставятъ тъзи хора на правила путь на своето религиозно и културно развитие. Страхъ ме е да вляза въ подробности, но тъзи, които сѫ наблюдавали живота на католика-българинъ и живота на българина-православенъ дори въ самитъ села, напр. въ Българи или въ другитъ села отъ Свищовска окolia, ще забележатъ веднага разликата въ културно отношение. Защо? Защото българите-католици се държатъ отъ пропагандистите чужди свещеници подъ единъ много големъ религиозенъ глецъ, какъвто не би тръбвало да съществува споредъ правилата на тъхната религия и споредъ тъхните канони. Но за да могатъ да иматъ населението тъй, какътъ тъ разбираятъ, въ своята ръце, интересът имъ е били да го държатъ въ едно невежество много по-големо, отколкото изобщо въ България би могло да се дира. Дългъ е на държавата да се вгледа въ този въпросъ много сериозно и да се избави нашето население отъ туй много силно духовно и културно иго.

Г. г. народни представители! За да не бѫда голословенъ, азъ ще ви приведа само нѣколко факти, за да видите какъ действително въ тъзи български села съ българи съ своя религия, наследена отъ прародители, се упражняватъ права и отношения, които нашите закони запрещаватъ. Азъ не ща да припомнямъ онѣзи странини отношения, които нѣкакъ путь се налагатъ — какъ се посъга на чужда жена и какъ се действува по единъ съвършено немораленъ начинъ въ много случаи при обрядитъ. Срамъ ме е да навляза въ тъзи работи. Тамъ има такива случаи, и една анкета би могла да ги изнесе. Но азъ искамъ да ви покажа само следния примѣръ. Съгласно нашата конституция, съгласно нашите закони, само държавата или опълномощенът отъ нея учреждения могатъ да налагатъ данъци и каквито и да било повинности. Мисля, че друго правило не съществува. Такъ е г. министърътъ на финансите; не зная какъ ще бѫде неговото очувдане, ако му кажа, че чуждестранни католици свещеници събиратъ десетъкъ отъ населението. За поддържането на църквата, за поддържането на своя домъ, тъкъ по свое усмотрение налагатъ единъ данъкъ, който е по-големъ отъ този, който населението плаща на държавата. Не само че налагатъ десетъкъ, но когато населението не може да плати по недоръде свойтъ крини жито, свойтъ крини кукурузъ, то е принудено да дава полици. Нашата държава не се е сѣтила да вземе полици отъ нашите данъкоплатци, а чуждестранни католици свещеници взематъ полици отъ населението за тъхния дългъ за неизплатени данъци! Това, г. министре, не ви е било известно, защото не мога да допусна, че Вие ще го търпите, а то съществува. Може монти думи да се видятъ невѣроятни — нека се провѣри по наследния редъ — но това, което казвамъ, е така. Има една борба между едната частъ отъ католицкото население, която азъ намирамъ, че е прогресивна и по-издигната културно, и иска да има българинъ свещеникъ, и другата частъ, която е подъ влиянието на чуждата пропаганда и на чуждите свещеници, и тая борба, тия гонения отиватъ много далече и се изнасятъ чакъ горе до епископа, който — не искамъ да изнасямъ името му — като пропагандатор действува въ много отношения антиканонически. Ако тръбва, ще докажа това. Той гони български свещеници.

П. Стояновъ (д. сг.): Не българските свещеници, а българите свещеници,

Г. Данаиловъ (д. сг): Да, българите свещеници — много прави бележка. — Населението желае да има за свещеници българи. Католиците епископът, обаче, прави всичко, за да направи тези свещеници невъзможни. Не знай какъв е във Пловдивъ, ...

П. Стояновъ (д. сг): Същото.

Г. Данаиловъ (д. сг): ... но туй, което азъ съм наблюдавалъ въ Свищовско, е отвратително въ всъко отношение. Така напр., понеже тамъ населението се бори срещу чуждестранните свещеници, които епископът имъ налага, и понеже по мое ходатайство бъха изпратили отъ министерството и нююло българи свещеници отъ Пловдивско, намъри се причина, по която тия свещеници бъха мащани и епископът, за да наложи своето, оставилъ населението предъ Великденския празници безъ свещеници. С. Българи, което, ст. мъстата около него, има едно голъмо католицко население отъ 5—6 хиляди души, е отъ дълго време безъ свещеникъ, просто нѣма кой да погребава умрѣлът. Оставете това, но на тези религиозни празници нѣмаше свещеникъ, който да извирпи службата. Трѣба да признаемъ, че българите-католици сѫ извѣрдено религиозни хора, може би машинично, може би по традиция, но тѣ държатъ на своята религия и изпълняватъ обрядите съ голъма акуратност. Оставлямъ този въпросъ на страна, за да направя заключението си.

Първо, както ние поддържаме нашето православно духовенство, което е болшинството, така би трѣбвало да се предвидятъ кредити и за католиците свещеници. Има такива кредити предвидени за три дюйеса по 12 хиляди лева, но това е никакъ. За да можемъ на туй население да дадемъ възможност да има свещеници българи, за да се премахнатъ тия данъци, които сѫ съвършено незаконни и които отдавна трѣбва да бѫдатъ премахнати, нека дадемъ по-голъмо възнаграждение на тези свещеници. Усилията на държавата трѣба да бѫдатъ насочени да се привлечатъ българи свещеници. Правителството, бихъ казалъ азъ, нека възьде въ сношения къдъгъ трѣбва, и вървамъ ще извѣстява назначаването на епископъ българинъ. Между като щичъ българи има доста образован хора и за тяхъ високъ санъ все ще се намѣри между тѣхъ човѣкъ достоенъ — не по-малко достоенъ отъ чужденците. Между чужденците католици несъмнено има образован хора, но сѫчи и между нашите ще се намѣри, човѣкъ достоенъ да засимъ такова място. Азъ мога да посоча и имена, но не ща това да правя сега.

Азъ повдигамъ този въпросъ по поводъ на тоя параграфъ, но освенъ това ходилъ съмъ по-рано въ министерството, молилъ съмъ министра, началниците, да се даде възможност на това българско население да се освободи отъ този гнетъ, отъ това робство на католицката пропаганда. Сега повдигамъ въпроса официално, и моля вашето съдѣстие, г. г. народни представители, да искаме отъ правителството, щото то да се намѣси въ този въпросъ по единъ по-рационаленъ начинъ и да му даде едно по-правилно разрешение въ смисълъ на българите католици да се дадатъ свещеници българи, да имъ се даде възможност да чуятъ проповѣдите на български и да могатъ да се спошаватъ съ своите духовни началници по онзи редъ, който е предвиденъ въ напитъ законъ, а не да бѫдатъ угнетявани — нѣщо, което една анкета на г. министъра на външните работи би установила. Ние трѣба да третираме католиците българи както православните, трѣба да ги улесняваме въ тѣхното културно развитие. Ние не трѣба да искаме да ги направимъ православни. Трѣба да ви кажа, че срещу мене лично, понеже поддържамъ тѣзи, които сѫ по-прогресивни, има постоянно закачки отъ тѣхните началници, че искамъ да ги правя православни. Достатъчно е числото на българите православни, нѣма нужда да увеличавамъ тѣхното число; нека тия си останатъ католици, но да имъ дадемъ възможност да живѣятъ като българи и да се ползватъ отъ напитъ законъ и отъ условията на нашата най-минимална култура. (Рѣкописътъ отъ говористъ)

Г. г. народни представители! Азъ не знамъ дали г. министъръ ще вземе думата, затова ще направя конкретно предложение: сумата по § 4 да се утрой, да се предвидятъ 120 хиляди лева. Разбира се, че тия пари нѣма да се поделятъ, а срещу тѣхъ ще се памѣрятъ съответните свещеници.

Председателствуващъ Н. Найденовъ: Има думата г. министъръ на външните работи и на изпомѣдните,

Министъръ Х. Калфовъ: Г. г. народни представители! Въпросътъ, който изложи тукъ предъ васъ г. проф. Данаиловъ, е доста важенъ, доста сериозенъ. Той е единъ въпросъ, съ който и азъ се опитахъ да се занимая, да го проучя, и да видя какво може да се направи. Дължа да призна, че съмъ благодаренъ на г. проф. Данаилова за основа, което той ни каза за Българи и околността. Въпросътъ е много сложенъ и деликатенъ; той не е въпросъ, който би могълъ да се разреши само тукъ, ако не искаме да повредимъ на други наши интереси, които сѫ еднакво важни. Както знаете, пеговото разрешение е съвръзано и съ съгласието на тѣхното духовно началство — Ватикана. Днесъ, когато Римъ завърза съ Ватикана единъ по-други връзки, отколкото бъха въ миналия вѣкъ; когато Парижъ се върна къмъ Конкордата отъ времето на Наполеона — азъ мисля, че ние би трѣбвало да бѫдемъ не по-малко внимателни, отколкото въ миналото, къмъ тази върховна католическа институция, и каквото правимъ въ тази посока, азъ съмъ тъкъ, че трѣбва да го направимъ следъ обмѣна на мисли съ съответните среди въ тази църква. Понеже въпросътъ е много деликатенъ, не може да се предприеме нѣщо, когато и да е, както и да е. Преди всичко трѣбва да уредимъ други по-важни въпроси, за да пристигнемъ къмъ уреждането на този въпросъ. Бѫдете увѣрени, че този въпросъ е билъ повдигнатъ както тукъ, така и тамъ, кѫдето е трѣбвало да се каже нѣщо по него, но решение сега не можемъ да вземемъ. Но-добре е да се явимъ съ бюджетъ промѣнепъ въ тази посока, следъ като имаме промѣнъ въ каноническо отношение и въ общото положение на тия свещеници-католици.

Азъ моля, г. г. народни представители, да се приеме параграфъ такъ, както е представенъ сега, като подчертавамъ, че този въпросъ при прѣвъ удобенъ случай ще бѫде поставенъ на разрешение отъ съответното място, съ надежда да се получатъ онѣзи подобрения и облекчения, които сѫправедливо българскиятъ народъ може да иска, както ги изложи и г. проф. Данаиловъ.

Председателствуващъ Н. Найденовъ: Г. г. народни представители! Преди да положа на гласуване този параграфъ и предложението, което прави г. Данаиловъ, дълженъ съмъ да съобща, че нѣма да положа на гласуване предложението на г. Кърчевъ, понеже правилникъ запрещава да се говори повече отъ 20 минути на второ четене, и, второ, че ще се съобразявамъ съ реда, въ който сме се придържали досега.

К. Пастуховъ (с. д): Има практика на Народното събрание.

Д. Кърчевъ (н. л): Г. председателю! Позволете да се обясня. За бюджетопроектътъ не е така. Повѣрвайте ми: ние не искаме да ви правимъ обструкция, а желаемъ да се изкажемъ. Попитайте и старите народни представители.

Председателствуващъ Н. Найденовъ: Ние сме вече на третия параграфъ — не можемъ да се повръщаме на общи дебати.

Д. Кърчевъ (н. л): Досега този въпросъ така е билъ решаванъ.

Председателствуващъ Н. Найденовъ: Г. Данаиловъ! Конкретизирайте Вашето предложение.

А. Урумовъ (д. сг): Да се утрой сумата — това му е предложението.

Д. Кърчевъ (н. л): Азъ Ви моля, г. председателю, да ми позволите да се обясня, понеже тукъ се касае до традиции на Народното събрание.

Председателствуващъ Н. Найденовъ: Г. Данаиловъ! Поддържате ли Вашето предложение?

Г. Данаиловъ (д. сг): Да, поддържамъ предложението си за увеличение на кредита по параграфа въ троенъ размѣръ.

Председателствуващъ Н. Найденовъ: Има думата г. ми-

Министъръ П. Тодоровъ: Понеже г. министърътъ на външните работи съобщи, че засега не е удобно да се правятъ каквито и да било промърки въ случаи, азъ не мога да разбера защо ще се гласува едно предложение за увеличение на кредита. Моля г. Данаилова да оттегли предложението си; ако не го оттегли, заявявамъ, че не съмъ съгласенъ съ него.

Г. Данаиловъ (д. сг): Предложението ми може да падне, но то тръбва да се гласува.

Председателствуващъ Н. Найденовъ: Има предложение отъ народния представител г. Георги Данаиловъ да се увеличи въ троенъ размърк кредитътъ, предвиденъ по § 4. Моля ония г. г. народни представители, които приематъ предложението на г. Данаилова, да вдигнатъ ръка. Министерство, Събранието не приема.

Ще положа на гласуване § 4 така, както се докладва отъ г. докладчика. Моля ония г. г. народни представители, които приематъ § 4 така, както се докладва, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранието приема.

Обаждатъ се: Часътъ минава 8.

Председателствуващъ Н. Найденовъ: Г. г. народни представители! Понеже часътъ минава 8, моля ви да приемете следния дневенъ редъ за утре, а именно:

Председателъ: **Д-ръ Т. КУЛЕВЪ.**

1. Одобрение предложението за одобрение протокола отъ 28 мартъ 1924 г., подписанъ между българското правительство и междусъюзническата комисия въ България за уреждане окупационния дългъ и пр.

2. Второ четене законопроекта за измѣнение и допълнение на закона за данъка върху общия доходъ.

3. Второ четене законопроекта за измѣнение на чл. 8 отъ закона за трудовата повинност.

4. Одобрение предложението за одобрение XVIII-то постановление на Министерския съветъ отъ 3 юлий 1923 г., протоколъ № 76, относно освобождението отъ мито на изкуствени товоре и пр.

5. Първо четене законопроекта за съдене министриятъ.

6. Първо четене бюджетопроектътъ за разходите през финансовата 1924/1925 година на:

а) Министерството на външните работи и на изпълненията (продължение разискванията)

б) Министерството на търговията, промишлеността и труда, и

в) Министерството на вътрешните работи и народното здраве.

Моля ония г. г. народни представители, които приематъ така предложения дневенъ редъ за утешното заседание, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранието приема.

Закривамъ заседанието.

(Закрито въ 20 ч. 15 м.)

Подпредседателъ: **Н. НАЙДЕНОВЪ.**

Секретаръ: **Д-РЪ Ц. ДЯКОВЪ.**

Началникъ на Стенографското отдѣление: **Д. АНТОНОВЪ.**

СЪДЪРЖАНИЕ:

Отпуски, разрешени на народните представители:
Михаилъ Моневъ, Йосифъ Маруловъ, Димитъръ Яневъ, Димитъръ Манъровъ, Георги Т. Пъревъ, Христо Цаневъ, Христо Черневъ, Димитъръ Георгиевъ Голевъ, Дълчо Тодоровъ Гоговъ, Методи Храновъ, Тодоръ Димитровъ, Афузъ Садъковъ Алиевъ, Георги Живковъ, д-ръ Найденъ Кормановъ, Атанасъ Минковъ, Велико Стефановъ, Стефанъ Гочевъ, Никола Кемилевъ, Христо Господиновъ II, Бекиръ Саджъ Мехмедъ Еминовъ и Петко Търпановъ 1695

Питане отъ народния представител д-ръ Александър Гиргиновъ до министра на вътрешните работи и народното здраве по поводъ насроченитъ на 1 юни избори за членове на Софийския градско-общински съветъ (Съобщение) 1695

Предложение за одобрение XVIII-то постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му

стр.

отъ 3 юлий 1923 г., протоколъ № 76, относно освобождението отъ мито на изкуствени товоре, внесени отъ Българското земедълско дружество въ София. (Съобщение) 1695

Законопроекти:

1. За санитарно-ветеринарната служба (Второ четене — продължение докладването и приемане окончателно) 1695
2. За съдене министриятъ. (Съобщение) 1703

Бюджетопроекти за разходите през финансовата 1924/1925 г. по:

1. Върховното правителство (Докладване и приемане) 1703
2. Министерството на външните работи и на изпълненията. (Докладване и разискване) 1712

Дневенъ редъ за следующето заседание 1716